

KOMMANDIITTIYHTIÖN MUUTTAMINEN OSAKEYHTIÖKSI

Yhtiömuodon vaikutukset yrityksen toimintaan

Paavo Komppa

Opinnäytetyö
Marraskuu 2013

Liiketalouden koulutusohjelma
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JAMK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tekijä(t) Komppa, Paavo	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 13.11.2013
	Sivumäärä 48	Julkaisun kieli Suomi
		Verkojulkaisulupa myönnetty (x)
Työn nimi KOMMANDIITTIYHTIÖN MUUTTAMINEN OSAKEYHTIÖKSI		
Koulutusohjelma Liiketalous		
Työn ohjaaja(t) Svärd, Erica		
Toimeksiantaja(t) Manage Applications Ky		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää toimeksiantajalle vaatimukset, toimenpiteet ja seuraukset, kun kommandiittiyhtiö muutetaan yksityiseksi osakeyhtiöksi. Toimeksiantaja on pieni tietokoneohjelmistoja valmistava yritys.</p> <p>Kvalitatiivisen tutkimuksen viitekehys muodostuu kommandiittiyhtiöstä ja osakeyhtiöstä annetusta laista, sekä niistä johdetuista sähköisistä ja kirjallisista lähteistä. Empiirinen aineisto on kerätty haastattelemalla yrityksen omistajia ja kirjanpito- ja tilintarkastusalan asiantuntijoita.</p> <p>Työssä esitellään kommandiitti- ja osakeyhtiön rakenne, eritellään velkavastuut ja hallintorakenne, sekä esitetään arvio veron määräytymisestä eri yhtiömuodoissa ja varojen jakotavasta riippuen. Tuloksissa käsitellään kommandiitti- ja osakeyhtiön eroja toimeksiantajan kaltaisessa tapauksessa.</p> <p>Tulokset osoittavat, että yhtiömuotojen välillä on rakenteissa, hallinnossa ja veron määräytymisessä eroja. Niiden merkitys on rakenteiden ja hallinnon suhteen vähäinen toimeksiantajan tapauksessa. Verotuksen kannalta osakeyhtiö osoittautuu paremmaksi vaihtoehdoksi toimeksiantajan tapauksessa yrityksen vuotuisen liikevaihdon ylittäessä noin 75 000 euroa.</p> <p>Alle 55 000 euron tuloksella kommandiittiyhtiö on verotuksen suhteen edullisempi. Kommandiittiyhtiöstä on myös helpompi nostaa varoja yksityisottojen avulla. Osakeyhtiössä rahat on jaettava palkkana tai osinkona.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Henkilöyhtiöt, osakeyhtiöt, yhtiömuodon muutos, hallinto, yritysverotus		
Muut tiedot		

Author(s) Komppa, Paavo	Type of publication Bachelor's Thesis	Date 13112013
	Pages 48	Language Finnish
		Permission for web publication (x)
Title CONVERTING A LIMITED ENTERPRISE TO A PRIVATE LIMITED COMPANY		
Degree Programme Business Administration		
Tutor(s) Svärd, Erica		
Assigned by Manage Applications Ky		
<p>Abstract</p> <p>The purpose of the thesis was to explore demands, actions and consequences when a limited partnership enterprise is converted to a limited company.</p> <p>The framework of this qualitative research is made up of the legislation on a limited partnership enterprise and a limited company including the related online and printed sources. The empirical data was gathered by interviewing the owners of the company and experts of accounting and auditing.</p> <p>The study presents the structure of a limited partnership enterprise and a private limited company, and specifies the liability of debts and the structure of the administration. The study also gives an estimate the of taxes depending on the type of the company and the way of distribution of the funds.</p> <p>The results show differences between the structures, administration and taxation of the two types of enterprises. In this case, the meaning of difference in the structure and administration is irrelevant. As for taxation, a private limited company proves to a be better option if the annual revenue exceeds 75 000 euro.</p> <p>The limited partnership is more economical from the point of view of taxation when revenue stays under 55 000 euro. It is also easier for the owners to draw money from the account of a limited partnership. In a private limited company, the funds have to be used for paying salaries or dividends.</p>		
Keywords Limited partnership, limited company, company form transfer, administration, company taxation.		
Miscellaneous		

Sisältö

1	Johdanto.....	3
2	Tutkimusmenetelmät.....	3
2.1	Aiemmat tutkimukset	4
2.2	Tutkimusmenetelmät.....	5
2.3	Tutkimuksen luotettavuus- ja pätevyystarkastelu.....	7
3	Kommandiittiyhtiö	7
3.1	Kommandiittiyhtiön perustaminen.....	8
3.2	Omistajien vastuut ja velvoitteet.....	9
3.3	Päätöksenteko ja edustaminen.....	11
3.4	Varojen jakaminen	11
3.5	Tilinpäätös ja tilintarkastus	13
4	Osakeyhtiö.....	15
4.1	Osakeyhtiön perustaminen	15
4.2	Osakepääoma ja osakkeet	16
4.3	Osakeyhtiön rahoitus	19
4.4	Varojen jakaminen	22
5	Tutkimuksen tulokset.....	23
5.1	Yrityksen taustat muutokseen	23
5.2	Huomioitavia seikkoja ennen muutosta	24
5.3	Sopimukset ja ilmoitukset viranomaisille	25
5.4	Muutoksen jälkeen.....	27
6	Johtopäätökset ja laskelmat	32
	Lähteet	36
	Liitteet	40
	Liite 1 Valtion tuloveroasteikko.....	40
	Liite 2 Verot, kun tulos 40 000e.....	41

Liite 3 Verot, kun tulos 60 000e.....	42
Liite 4 Verot, kun tulos 80 000e.....	43
Liite 5 Verot, kun tulos 100 000e.....	44
Liite 6 Verot, kun tulos 120 000e	45
Liite 7 Prosessikaavio tilikauden pakollisista kokouksista ja tapahtumista	46
Liite 8 Haastattelukysymyksiä kirjanpitäjille	47
Liite 7 Kysymyksiä ja keskustelun aiheita tilintarkastajalle	48

Kuviot

Kuvio 1. Maksettava vero	34
--------------------------------	----

Taulukot

Taulukko 1. Osakeyhtiön pääoman erittely taseessa	19
---	----

1 Johdanto

Talouden suhdanteiden vaihtelu kuuluu luonnollisena osana liike-elämään. Pankkikriisien ja yllättävien luonnonmullistusten vuoksi koko maailmantalous on elänyt viime vuodet epävarmoja aikoja, jolloin suhdanteet kääntyvät väistämättä laskuun. Monet ennen hyvin pärjänneet isotkin yritykset ovat menettäneet arvoaan tai jopa kaatuneet. Muutokset isoissa yrityksissä vaikuttavat myös pienempiin yrityksiin, jotka ovat voineet joutua muuttamaan toimintaansa säilyttääkseen taloudellisen vakavaraisuuden ja toimintakyvyn tulevaisuudessa. Tähän lähtökohtaan perustuu myös tämä opinnäytetyö.

Työn toimeksiantajana on keskusomalainen tieto- ja viestintäteknologiayritys. Yrityksen päätuote on toiminnanohjausjärjestelmä, jota käyttävät lähinnä erilaiset tuotannolliset yritykset oman tuotantoprosessinsa järjestelyssä. Toimeksiantaja on kehittänyt päätuotettaan koko olemassaolonsa ajan, aluksi muutaman vuoden toiminimellä ja vuodesta 1990 eteenpäin kommandiittiyhtiönä. Yritysmuodoksi valikoitui kommandiittiyhtiö, koska se oli sen hetkiseen lainsäädäntöön ja toiminnan laajuuteen suhteutettuna sopivin yhtiömuoto. Kahden vastuunalaisen yhtiömiehen lisäksi yrityksessä on yksi äänetön yhtiömies.

Toimeksiantajayrityksessä on suunniteltu yhtiömuodon muutosta jo vuosien ajan. Suunnitelmaa ei ole kuitenkaan laitettu käytäntöön, koska toimeksiantajalla ei ole ollut resursseja selvittää muutokseen aiheuttamia vaikutuksia ja siihen vaadittavia toimenpiteitä. Tutkimuksen avulla saadaan selvyys näihin seikkoihin.

2 Tutkimusmenetelmät

Toimeksiantajayrityksessä on usean vuoden ajan mietitty yhtiömuodon muutosta osakeyhtiöksi. Syynä yhtiömuodon muutoksen harkinnalle on ollut yhtiömiesten halu

vapautua kommandiittiyhtiöön olennaisesti kuuluvasta henkilökohtaisesta takausvastuusta koko omaisuudellaan. Osakeyhtiömuodon on ajateltu tuovan myös uskottavuutta ulospäin yrityksen kasvaessa. Yritys on kuitenkin säilyttänyt alkuperäisen yhtiömuodon, koska yrittäjillä ei ole ollut riittävästi tietoa muutosprosessista. Tutkimusongelmana on yhtiömuodon muutoksen mukanaan tuomat toiminnot. Keskeisimmät tutkimuskysymykset ovat seuraavat:

- Mitkä ovat edellytykset yhtiömuodon muutokselle?
- Mitä toimenpiteitä muutosprosessissa pitää tehdä?
- Mitkä ovat yhtiömuodon muutoksen vaikutukset yrityksen toimintaan?

Tämä opinnäytetyö on kvalitatiivinen tutkimus. Sen viitekehyksenä toimivat yritystoimintaa määrittävät lait. Eri yhtiömuodoista on kirjoitettu paljon teoksia, ja yhtiömuodoista ja niiden muutoksista on tehty myös useita opinnäytetöitä. Tämä tutkimus on kuitenkin tarpeellinen lisä aiempien joukkoon, koska sen tuloksena saadaan yksityiskohtaiset toimintaohjeet toimeksiantajayritykselle.

Empiirisenä materiaalina toimivat yrityksen omistajien ja asiantuntijoiden haastattelujen avulla saadut lausunnot. Teoria- ja empiria-aineistojen perusteella muodostuu jäsennelty kokonaiskuva tämän yrityksen yhtiömuodon muutosprosessista. Tutkimus selvittää osakeyhtiömuodon hyödyt ja haitat verrattuna kommandiittiyhtiöön toimeksiantajan tapauksessa. Lisäksi tutkimuksen liitteeksi saadaan vuosikello-tyyppinen prosessikaavio osakeyhtiön hallintotoimenpiteistä.

2.1 Aiemmat tutkimukset

Yritysmuodon muutokseen liittyvät tutkimukset ovat opinnäytetyön aiheina varsin yleisiä. Opiskelijat sijoittuvat usein harjoitteluun pienyrityksiin, joissa henkilökunnan työ keskittyy usein tuottavaan työhön. Erilaiset yrityksen kehittämistoimet jäävät siten resurssien ulkopuolelle. Harjoittelija on yritykselle edullinen lisäresurssi, jota voi hyödyntää kehittämistehtävissä. Kehittämishanke voi olla esimerkiksi liiketoimintasuunnitelman kirjoittaminen tai tutkimus yhtiömuodon muutoksesta.

Lopputuloksena yritys hyötyy kehittämistutkimuksesta ja opiskelija saa käytännönläheisen päättötyöaiheen.

Sekä Sauli Särkelän (2010), että Joel Poikelan (2012) töissä tutkimuksen näkökulmana on ollut verotuksen muuttuminen. Anna-Mari Korttila ja Johanna Nevalainen (2010) tutkivat yhtiömuodon valintaa perustamisvaiheessa, kun taas Tuomo Rintanen (2011) selvitti syitä, jotka voisivat johtaa yritysmuodon muutokseen.

2.2 Tutkimusmetodit

Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen tarkoituksena on ilmiön kuvaaminen, ymmärtäminen ja mielekkään tulkinnan antaminen (Kananen 2008, 24). Tämä lause on onnistunut tiivistys tutkimuksen tarkoituksesta. Aihepiiri eli kommandiittiyhtiön muuttaminen osakeyhtiöksi on ollut selkeä alusta asti. Yksityiskohtaiset tutkimuskysymykset tarkentuivat vasta tiedonhankinnan ja toimeksiantajan haastattelujen myötä. Työskentely ja harjoittelujakso toimeksiantajayrityksessä sihteerinä ja kirjanpitäjänä noin vuoden ajan ennen tutkimuksen aloittamista antoi näkökulman kommandiittiyhtiön käytännön toimiin ja päivittäisiin hallintorutiineihin.

Laadullinen tutkimus sopii hyvin aiheen kaltaiseen case-tutkimukseen, jossa ilmiötä pyritään ymmärtämään. Määrällisessä tutkimuksessa yksittäistapausten avulla pyritään muodostamaan yleinen teoria. Määrällistä tutkimuksesta on vaikea soveltaa tutkimukseen, jossa tutkimuskysymykset jalostuvat tutkimuksen aikana.

Kysymyspatteriston laatiminen on mahdotonta, jos ilmiötä ei tunneta tarkkaan etukäteen. Tässä tutkimuksessa tavoitteena on olemassa olevan tiedon avulla muodostaa toimintaohjeet yksittäistapaukselle.

Työ suoritettiin seuraavien vaiheiden mukaisesti: aihepiiriin tutustuminen, teoratiedon hankkiminen, toimeksiantajan haastattelut, tutkimusongelman ja -kysymysten laatiminen, asiantuntijoiden haastattelut, aineiston analyysi ja tulosten kirjoittaminen sekä pohdinta.

Aineiston hankkiminen ja käsittely

Jotta ilmiötä voidaan kuvata, ymmärtää ja tehdä siitä tulkintoja, on oltava riittävästi siihen liittyvää taustatietoa. Teoriatieto eri yritysmuodoista pohjautuu Suomen eri lakeihin, kuten lakiin avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä ja osakeyhtiölakiin. Teoksia lakeihin pohjautuen on runsaasti saatavilla varsinkin osakeyhtiön osalta, ja niiden sisältö on toisiinsa verraten hyvin samankaltainen.

Sekä kvalitatiivisessa, että kvantitatiivisessa tutkimuksessa pätee se, että mitä enemmän tutkijalla on tietoa käsiteltävästä aiheesta, sitä parempia ja tarkempia haastattelukysymyksiä hän pystyy laatimaan. Toisaalta, jos kysymykset ovat hyvin tarkkaan rajattuja, olisi sama haastattelun sijaan tehdä kyselylomake vastausvaihtoehtoineen. (Kananen 2008, 78.)

Eskola ja Suoranta (1998, 87) jakavat haastattelut neljään luokkaan: strukturoidut, puolistrukturoidut, teemahaastattelut ja avoimet haastattelut. Tutkimuksen empiirisen aineiston hankintamenetelmäksi valittiin puolistrukturoitu ja teemahaastattelun yhdistelmä. Haastateltavat pyysivät kysymykset etukäteen tutustuttaviksi. Tällä tavalla myös haastateltavat pystyivät paneutumaan aihealueeseen etukäteen ja antamaan haastatteluissa varmasti ajantasaista tietoa.

Kommandiittiyhtiöstä hankitun teoriatiedon ja yrityksessä aiemmin saatujen kokemusten perusteella haastateltiin molempia yrittäjiä. Yrittäjähaastattelujen tuloksena syntyi lista asioista, jotka haluttiin selvitettäväksi ennen yhtiömuodon muutosta. Päällimmäiseksi nousi tiedon hankkiminen mahdollisista muutoksista ja niihin varautuminen etukäteen eikä vasta sitten kun asia on ajankohtainen. Haastattelujen pohjalta laadittiin mahdollisimman hyvät kysymykset asiantuntijoille, joilla saataisiin kohdeyritykselle merkityksellistä tietoa. Asiantuntijoina toimi kaksi kirjanpitäjää ja yksi tilintarkastaja. Jokainen haastattelu suoritettiin erikseen. Haastattelut nauhoitettiin, minkä jälkeen ne litteroitiin kirjalliseen muotoon. Litteroinnin jälkeen teksti jaettiin osiin aihealueittain, minkä jälkeen aineiston analysointi voitiin suorittaa helposti aihealue kerrallaan.

2.3 Tutkimuksen luotettavuus- ja pätevyystarkastelu

Teoriatieto on hankittu alan kirjallisuudesta ja internetsivuilta. Aiheen viitekehys pohjautuu kuitenkin lakiin, joka voi muuttua vuosittain. Eri lähteissä sama asia saattaa olla eri tavalla, jolloin on syytä etsiä lisää lähteitä verrattavaksi. Usein uusimmassa lähteessä on ajantasaisin tieto. Haastateltavina oli omistajien lisäksi kolme asiantuntijaa. Useamman asiantuntijan avulla saadaan laajempi näkemys aiheesta ja pystytään vakuuttumaan tietojen oikeellisuudesta, mikäli vastaus on sama useammasta lähteestä.

Ristiriitaisuutta asiantuntijalausunnoissa ei ollut havaittavissa. Sen sijaan viitekehyslähteissä oli erilaisia tietoja internetsivuilla varsinkin osingonjakoon liittyen. Tämän voi päätellä johtuvan valmisteluvaiheessa olevasta lakimuutoksesta, johon on tutkimuksen aikana tullut useita muutoksia.

Verolaskelmissa apuna käytetty Verohallinnon veroprosenttilaskuri antaa arvion maksettavasta verosta ja todellinen maksettava vero vahvistuu vasta jälkikäteen. Tällöin myös tutkimuksessa tehdyt laskelmat ovat suuntaa antavia arvioita, eivätkä suinkaan absoluuttisia totuuksia.

3 Kommandiittiyhtiö

Kolmannessa luvussa käsitellään kommandiittiyhtiötä. Lähteinä toimivat teokset, jotka perustuvat avoimesta ja kommandiittiyhtiöstä annettuun lakiin. Luvussa käsitellään yhtiön perustamisvaihe, omistajien vastuut ja velvoitteet sekä varojen jakaminen.

3.1 Käsitteitä

Kommandiittiyhtiö on kahden tai useamman henkilön yhdessä muodostama henkilöyhtiö. Henkilöyhtiötä voidaan kutsua myös henkilöyrietykseksi. Vero-oikeudessa kommandiittiyhtiötä nimitetään yhtymäksi tai elinkeinoyhtymäksi.

Omistajia nimitetään yhtiömiehiksi tai verolainsäädännössä osakkaiksi.

Kommandiittiyhtiössä on oltava vähintään yksi vastuunalainen yhtiömies eli komplementääri ja yksi äänetön yhtiömies eli kommanditääri. (Suojanen, Savolainen & Vanhanen 2008. s. 137); (L 29.4.1988/389); (Wilhelmsson 2001, 41). Myös yritykset, eli oikeushenkilöt, voivat toimia yhtiömiehinä. Vähintään yhden yhtiömiehen kotipaikka tulee olla Euroopan talousalueella. (Yrityksen perustaminen – avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö n.d.)

Prokuristiksi kutsutaan henkilöä, jonka yhteisö on valtuuttanut toimimaan puolestaan. Valtuutus rajoittuu yhtiön toimialaan. Prokuristina toimiminen pitää osoittaa allekirjoituksen yhteydessä. (Taloussanakirja: prokuristi n.d.)

Oikeustoimi merkitsee tahdonilmaisua, jolla joko perustetaan, muutetaan tai kumotaan oikeussuhde. Tyypillisiä oikeustoimia ovat kauppa, vaihto ja lahja. Sopimuksen solmimisen lisäksi myös sopimuksen muuttaminen ja irtisanominen ovat esimerkkejä edellä mainituista. (Mikä on oikeustoimi? n.d.)

3.2 Kommandiittiyhtiön perustaminen

Kommandiittiyhtiötä perustettaessa laaditaan kirjallinen yhtiösopimus. Laki ei määrää sen vähimmäissisältöä, ja se voi siten olla vapaamuotoinen. Yleensä sopimukseen kirjataan tiedot yhtiön toimialasta, yhtiömiesten yhtiöpanoksista, yhtiömiesten työnjaosta, yhtiön tilikaudesta, tilintarkastajista sekä tuloksen jakamisesta. Usein sopimukseen kirjataan myös lauseke irtisanomisajasta. Jollei muuta ole sovittu, jokaisella yhtiömiehellä on oikeus irtisanoa yhtiösopimus kuuden kuukauden irtisanomisajalla. Yhtiösopimuksen allekirjoittavat sekä vastuunalaiset, että äänettömät yhtiömiehet. (Suojanen, Savolainen & Vanhanen 2008, 137, 142.)

Kommandiittiyhtiöllä tulee olla toiminimi, jossa täytyy olla sana kommandiittiyhtiö tai sen yleisesti tunnettu lyhenne Ky. (Kommandiittiyhtiö: Kommandiittiyhtiön äänetön yhtiömies n.d.). Jos halutaan käyttää yhtiön nimessä henkilönimeä, vastuunalaisen yhtiömiehen nimi on sallittu. Sen sijaan äänettömän yhtiömiehen nimeä ei saa käyttää (Wilhelmsson 2001, 54).

Kommandiittiyhtiö on oikeustoimikelpoinen ilman kaupparekisterimerkintää. Toisaalta kaupparekisterilain 3§:n nojalla kommandiittiyhtiö on velvollinen ilmoittamaan itsensä kaupparekisteriin. Ilmoituksen laiminlyönnistä voidaan tuomita sakkorangaistukseen. (Wilhelmsson 2001, 54.) Käytännössä tämä edellyttää kirjallista yhtiösopimusta.

3.3 Omistajien vastuut ja velvoitteet

Yhtiömiehet ovat yleisesti myötävaikutusvelvollisia yhtiölle. Tämä tarkoittaa, että yhtiömiesten on edistettävä yhtiön tarkoituksen saavuttamista, ja he eivät saa omalla toiminnallaan ehkäistä yhtiön toimintaa. Myötävaikutusvelvollisuudesta sovitaan tarkemmin yhtiösopimuksessa. Lain mukaan vastuunalaiselta yhtiömieheltä ei edellytetä minkäänlaista työ- tai omaisuuspanosta, vaan hän voi suorittaa myötävaikutusvelvoitteensa vain antamalla nimensä yrityksen käyttöön. Panosvelvollisuus määritellään tarkemmin yhtiösopimuksessa. Yhtiösopimuksessa voidaan myös rajoittaa yhtiömiehen velvoitteita. Lain mukaan kommandiittiyhtiön yhtiömies ei saa harjoittaa yhtiön kanssa kilpailevaa toimintaa ilman muiden yhtiömiesten suostumusta. Äänettömältä yhtiömieheltä laki edellyttää omaisuuspanoksen. (Wilhelmsson 2001, 120, 155, 162.)

Omaisuuspanos voi olla rahaa tai osakkeita, vaihto- tai käyttöomaisuutena käytettävää irtainta tai kiinteistö. Omaisuuspanoksena voi olla myös esimerkiksi patentin käyttöoikeus, tavaramerkki tai tekijänoikeudet. Myös vuokra- tai muita käyttö-, hallinta-, tai nautintaoikeuksia käytetään usein yhtiöpanoksena. Yleistä on myös yksityisliikkeen luovuttaminen yhtiöpanokseksi. Yhtiöpanos suoritetaan

määriteltynä ajankohtana, muulloin yhtiölle syntyy oikeus vaatia panokselle korkoa. (Wilhelmsson 2001, 121–124.)

Työpanoksen tapauksessa sen sisältö voidaan määritellä yhtiösopimuksessa. Työpanos voi olla yrityksen varsinaisen toimialan käytännön töitä tai mitä tahansa yhtiötarkoituksen saavuttamiseen tähtäävää toimintaa. Vastuunalaiset yhtiömiehet ovat velvollisia ottamaan osaa yhtiön hallintoon ja asioiden hoitoon, ellei yhtiösopimuksessa toisin ole sovittu. (Wilhelmsson 2001, 121–124.)

Mikäli yhtiömies tahallisesti laiminlyö työpanoksen suorittamisen, on hän velvollinen korvaamaan yhtiölle mahdollisesti siitä syntyneen vahingon (Wilhelmsson 2001, 125). Olennaisien velvollisuuksien rikkominen tai tekemättä jättäminen oikeuttaa muut yhtiömiehet vaatimaan yhtiön purkamista. Myös yhtiömiehen heikko terveydentila tai muut henkilökohtaiset tekijät, jotka voivat vaarantaa yhtiön toimintaedellytykset, oikeuttavat muut yhtiömiehet vaatimaan yhtiön purkua. (L 29.4.1988/389.)

Vastuunalaiset yhtiömiehet ovat erikseen vastuussa yrityksen veloista koko omaisuudellaan. Erikseen tarkoittaa sitä että velkoja voi vaatia velkaansa maksettavaksi sekä yritykseltä, että keneltä tahansa vastuunalaiselta yhtiömieheltä kunnes velka on suoritettu. Yrityksen sisällä omistajat ovat yhteisvastuullisia. Jos joku yhtiömiehistä on maksanut velkaa yli oman osuutensa, ovat muut yhtiömiehet velvollisia korvaamaan tälle oman osansa. Vastuu velasta määräytyy sopimuksen mukaan. Jollei muuta ole sovittu, velka jakaantuu pääluvun mukaan. (Suojanen, Savolainen & Vanhanen 2008, 139.)

Äänettömän yhtiömiehen vastuu rajoittuu yhtiösopimuksen mukaiseen pääomapanokseen. Pääomapanos voi olla rahaa, patenteja, kiinteistö tai jotain muuta rahassa mitattavaa omaisuutta, ei kuitenkaan työtä tai siihen verrattavissa oleva suoritusta. (Wilhelmsson 2001, 127). Mikäli yhtiö joutuu konkurssikäsittelyyn, ääneton yhtiömies ei voi menettää enempää, kuin mitä on sijoittanut yritykseen. Ääneton yhtiömies ei siis ole vastuussa veloista suuremmalla osalla kuin mikä on hänen panoksensa. (Suojanen, Savolainen & Vanhanen 2008, 142.)

3.4 Päätöksenteko ja edustaminen

Kommandiittiyhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet osallistuvat päätöksentekoon ainoastaan henkilökohtaisesti. He eivät siis voi valtuuttaa toista henkilöä toimimaan yhtiön sisäisissä asioissa puolestaan. Äänetön yhtiömies on nimensä mukaisesti äänetön, eikä hänellä siten siis ole oikeutta osallistua yhtiön asioiden hoitoon. Vastuunalaiset yhtiömiehet voivat edustaa yhtiötä ulospäin yksinään. Jokainen vastuunalainen yhtiömies voi siis tehdä yhtiön toimialaa koskevia päätöksiä itsekseen. Sen sijaan yhtiön toimialaan kuulumattomiin päätöksiin tarvitaan muiden vastuunalaisien yhtiömiesten suostumus. Yhtiösopimuksessa voidaan sopia, että edustaminen tapahtuu aina kahden tai useamman yhtiömiehen kanssa yhteisesti. (Suojaanen, Savolainen & Vanhanen 2008, 140.)

Toimitusjohtajalla on oikeus edustaa yhtiötä tehtäviinsä kuuluvissa, yhtiön juoksevaan hallintoon liittyvissä asioissa (L 29.4.1988/389, 3:2§). Prokuran eli nimenkirjoitusoikeuden antavat kaikki vastuunalaiset yhtiömiehet yhdessä. Prokuristi saa toimia vain yhtiön toimialaan kuuluvissa asioissa tai hänelle annetussa tehtävässä. Prokuristin ylittäessä valtuutensa kolmannen osapuolen tieteen ei yhtiö ole sidottu tehtyyn sopimukseen. (Wilhelmsson 2001, 184–186.)

Vastuunalaisilla yhtiömiehillä on toisiaan kohtaan kiello-oikeus. Tämä tarkoittaa sitä, että yhtiömies voi kieltää toista yhtiömiestä ryhtymästä johonkin yksittäiseen toimenpiteeseen. Kielto-oikeus on aina tapauskohtainen, eli sillä ei voida kieltää yleispätevästi jonkinlaisia toimia. Yhteisesti tehtävä päätös voi esimerkiksi olla ulkopuolisen toimitusjohtajan tai muun työntekijän palkkaaminen. (Yhtiömies: Yhtiömiehen oikeudet ja velvollisuudet n.d.)

3.5 Varojen jakaminen

Kommandiittiyhtiön yhtiötarkoitus on taloudellinen. Tarkoituksen taloudellisuudella tarkoitetaan sitä, että yhtiön tarkoituksena on edistää yhtiömiesten taloudellista

etua eli tuottaa yhtiölle voittoa yhtiömiehille jaettavaksi. Voiton tavoittelun lisäksi taloudellisuudella tarkoitetaan myös toimintaa, jonka tavoitteena ei ole suoranainen voiton tuottaminen vaan yleisen taloudellisen edun saavuttaminen. Tällaisia tavoitteita voivat olla esimerkiksi kustannusten säästö yhteishankinnoilla tai laitteilla ja taloudellisen riskin jakaminen markkinoinnissa tai tuotekehityksessä. Taloudellista tarkoitusta palveleva yhtiö voi olla aatteelliselle yhtiömiehelle vain väline aatteen toteuttamiseksi. Esimerkiksi voittoa tavoittelematon aatteellinen yhdistys voi harjoittaa varainhankintaa yhtiömuodossa harjoitettavan toiminnan avulla.

(Wilhelmsson 2001, 28–29.)

Vastuunalaisella yhtiömiehellä on oikeus saada kohtuullista vastiketta yhtiölle tekemästään työstä, jollei olosuhteista ilmene, että työ oli tarkoitettu tehtäväksi vastikkeetta (L 29.4.1988/389). Vastikkeen suuruutta määriteltäessä on kiinnitettävä huomiota siihen, paljonko työn teettäminen ulkopuolisella työntekijällä olisi maksanut. Yhtiömiehelle maksettava palkkio pienentää yhtiön voittoa, aivan kuten ulkopuolisellekin maksettu palkkakin. (Wilhelmsson 2001, 28–29.)

Vastuunalaisen yhtiömiehen itselleen tekemät yksityisöt pienentävät yhtiömiehen yhtiöpanosta. On tavallista, että työpanoksen arvo nousee suuremmaksi kuin yhtiömiehen suorittama omaisuuspanos. Tällöin yhtiöpanos menee negatiiviseksi. Se ei kuitenkaan haittaa esimerkiksi velkojia, koska yhtiömiehet vastaavat yhtiön velvoitteista omalla omaisuudellaan. Yhtiömiehelle maksettu palkka ei vaikuta hänen yhtiöpanokseensa, mutta se pienentää yhtiön tulosta. Siten se on kätevä tuloksentasauskeino. (Eronen n.d., 2–3).

Voiton tai tappion jakaminen

Laki avoimesta ja kommandiittiyhtiöstä sanoo seuraavaa: ” Äänettömälle yhtiömiehelle suoritetaan yhtiön voitosta korkolain 3 §:n 2 momentin mukaista korkoa vastaava osuus tilikauden alkaessa maksettuna olleelle panokselle. Tämän jälkeen jaetaan loppuosa voitosta vastuunalaisille yhtiömiehille. Jos voitto ei riitä äänettömien yhtiömiesten voitto-osuuksien täysimääräiseen suorittamiseen, jaetaan

voitto heidän kesken tilikauden alkaessa maksettuina olleiden panosten suhteessa.”
(L 29.4.1988/389.)

Äänettömälle yhtiömiehelle maksettava voitto-osuus voi olla myös yhtiökokouksessa erikseen sovittu. Korkolain 3§:n 2 mukaisella korolla tarkoitetaan ministeriön vuosittain vahvistamaa viitekorkoa. (Suojanen, Savolainen & Vanhanen 2008, 142.) Jos yhtiön tilinpäätös on tappiollinen, ei äänetön yhtiömies ole oikeutettu saamaan hyvitystä yhtiöpanokselleen (Wilhelmsson 2001, 146).

Äänettömälle yhtiömiehelle maksetun voitto-osuuden jälkeen myös vastuunalaisilla yhtiömiehillä on oikeus korkolain 3 §:n 2 momentin mukaiseen korkoon tilikauden alussa olleelle yhtiöpanokselle. Jos voitto ei riitä koron täysimääräiseen suoritukseen, jaetaan voitto yhtiömiehille panosten mukaisessa suhteessa. (L 29.4.1988/389.)

Mikäli yhtiömiehellä on vajausta sovitusta yhtiöpanoksesta, voitto-osuus käytetään ensisijaisesti panoksen täyttämiseen. Tappiollinen tulos jaetaan vastuunalaisille yhtiömiehille pienentämään heidän yhtiöpanostaan. Yhtiösopimuksessa voidaan sopia erikseen voiton ja tappion jakamisesta. (L 29.4.1988/389.)

3.6 Tilinpäätös ja tilintarkastus

Kommandiittiyhtiö on kirjanpitolain 1.1 §:n mukaan kirjanpitovelvollinen. Yhtiön on täten laadittava kultakin tilikaudelta tilinpäätös, joka noudattaa KPL:n ja AKL:n säädöksiä. Tilinpäätös sisältää tuloslaskelman ja taseen sekä niiden tarvittavat liitetiedot. Tilinpäätökseen kuuluu myös toimintakertomus, jossa annetaan tiedot toiminnan kehittymistä koskevista seikoista. Tilinpäätös on laadittava kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä ja luovutettava tilintarkastajalle neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. (Wilhelmsson 2001, 146–147.) Taseessa tai sen liitetiedoissa on ilmoitettava tarkat tiedot vastuunalaisten yhtiömiesten ja yhtiön välisistä veloista, annetuista panteista ja jäljellä olevista yhtiöpanoksista (L 29.4.1988/389 9:3§).

Tilinpäätöksen laatiminen ei kuulu tavanomaisiin hallintotoimiin, joihin jokainen yhtiömies olisi erikseen oikeutettu ryhtymään. Täten siis yhtiön hallinnosta vastuussa olevat yhtiömiehet laativat tilinpäätöksen yhdessä. Yhtiösopimuksessa voidaan sopia tilinpäätöksen laadintavastuusta. Tilinpäätös allekirjoitetaan jokaisen vastuunalaisen yhtiömiehen toimesta. Mikäli jokin allekirjoittavista yhtiömiehistä esittää eriävän mielipiteen tilinpäätöksen sisällöstä, on hänen eriävä mielipiteensä liitettävä tilinpäätökseen. Muulloin hän menettää oikeuden moitekanteen nostamiseen. (Wilhelmsson 2001, 147–148.)

Tilintarkastaja valitaan vastuunalaisten yhtiömiesten yhteisellä päätöksellä, jollei toisin ole sovittu. Yhtiösopimuksessa määrätään tilintarkastajien lukumäärä, heitä on oltava kuitenkin vähintään yksi. Sopimuksessa määrätään myös mahdollisten varatilintarkastajien lukumäärä. (L 28.10.1994/940.)

Tilintarkastajaksi on valittava Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunnan hyväksymä KHT-tilintarkastaja tai KHT-yhteisö, jos päättyneellä tilikaudella täyttyy vähintään kaksi seuraavista ehdoista:

- a) taseen loppusumma ylittää 25 000 000 euroa;
- b) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 50 000 000 euroa;
- c) yhteisön palveluksessa on keskimäärin yli 300 henkilöä (L 13.4.2007/459. 2:5§).

Kommandiittiyhtiön on toimitettava tilinpäätös rekisteröitäväksi patentti- ja rekisterihallitukselle, mikäli vastuunalaisena yhtiömiehenä on osake-, avoin- tai kommandiittiyhtiö. Tilinpäätös on toimitettava rekisteröitäväksi myös, mikäli vähintään kaksi seuraavista ehdoista täyttyy:

- a) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 7 300 000 euroa;
- b) taseen loppusumma ylittää 3 650 000 euroa;
- c) palveluksessa on keskimäärin yli 50 henkilöä.

Ehtojen täyttyessä kommandiittiyhtiön tilinpäätös on toimitettava rekisteröitäväksi kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. (L 30.12.1997/1336. 3:9.2§.)

4 Osakeyhtiö

Neljännessä luvussa käsitellään osakeyhtiötä. Lähteenä toimii pääasiassa Jarmo Leppiniemen teos Osakeyhtiö – varteenotettava vaihtoehto (2008). Teos perustuu osakeyhtiölakiin. Luvussa käsitellään osakeyhtiön perustamisvaihe, osakkeiden määräytyminen, yhtiön rahoitus sekä varojen jakaminen.

4.1 Osakeyhtiön perustaminen

Osakeyhtiö syntyy kaupparekisterimerkinnällä, jota ennen on laadittava kirjallinen perustamissopimus. Osakeyhtiölain mukaan perustamissopimuksesta tulee ilmetä vähintään seuraavat seikat:

- a) sopimuksen päivämäärä;
- b) kaikki osakkeenomistajat ja kunkin merkitsemät osakkeet;
- c) osakkeesta yhtiölle maksettava määrä (*merkintähinta*);
- d) osakkeen maksuaika;
- e) yhtiön hallituksen jäsenet. (Leppiniemi 2008, 23.)

Lisäksi perustamissopimuksesta tai siihen liitettävästä yhtiöjärjestyksestä tulee ilmetä yhtiön tilintarkastajat ja tilikausi. Yhtiöjärjestyksessä tulee mainita aina seuraavat seikat:

- a) toiminimi;
- b) kotipaikkana oleva Suomen kunta;
- c) toimiala;

d) jos yhtiö aikoo käyttää toiminimeään kaksi- tai useampikielisenä, toiminimen jokainen ilmaisu on mainittava yhtiöjärjestyksessä. (Mts, 24.)

Ennen kaupparekisterimerkintää osakepääoma tulee olla kokonaan maksettu. Kaupparekisterimerkintä tulee tehdä kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoittamisesta. Mikäli ilmoitusta ei tehdä ajoissa, yhtiön perustaminen raukeaa. (Mts, 27.)

Ennen osakeyhtiön rekisteröimistä perustamissopimuksen teon jälkeen päätöksenteosta vastuulliset voivat tehdä oikeustoimia osakeyhtiön puolesta. Vastuu toimista siirtyy kuitenkin yhtiölle vasta rekisteröimishetkellä. Yhtiölle hyväksytään maksimissaan vuoden takaisia oikeustoimia ennen perustamissopimuksen allekirjoitusta. Nämä etukäteen tehdyt toimet pitää olla eriteltynä perustamissopimuksessa. (Mts, 28.)

Yhtiöjärjestyksessä ilmoitettava toimiala kannattaa Patentti- ja rekisterihallituksen mukaan yksilöidä tarkasti, jotta toiminimen sopivuus on helpompi tarkistaa. Yhtiön tulee toimia ilmoittamallaan toimialalla. Jos toimiala muuttuu, se on korjattava yhtiöjärjestykseen. Toiminimen tulee erottua muista jo olemassa olevista toiminimistä ja tavaramerkeistä, erityisesti samalla alalla toimivista. (Mts, 25.) Yritys voi ottaa hallituksen päätöksellä käyttöön aputoiminimen, jota voi hakea Patentti- ja rekisterihallitukselta. Aputoiminimi voi olla tarpeen esimerkiksi, jos yritys toimii usealla eri toimialalla tai maantieteellisesti eri paikoissa. (Aputoiminimet 2013.)

4.2 Osakepääoma ja osakkeet

Yrityksen vakavaraisuus perustuu osakepääomaan. Yksityisen osakeyhtiön vähimmäispääoma on 2 500 euroa. Julkisella osakeyhtiöllä vähimmäispääoma on 80 000 euroa. Osakepääoman tulee olla lähtökohtaisesti rahaa, joka maksetaan yhtiön pankkitilille. Käteissuorituksia kassaan ei hyväksytä kirjanpitohuijauksen mahdollisuuden vuoksi. Osakepääoma voi olla myös apportti, eli muuta omaisuutta,

josta on yhtiölle hyötyä. Muun omaisuuden on vastattava arvoltaan sille sovittua hintaa, joka vastaa yhtiölle tulevaa hyötyä. Mikäli apporttia käytetään, on siitä saatava lausunto hyväksytyltä tilintarkastajalta ja liitettävä se rekisteri-ilmoitukseen. Apporttiomaisuuden käytöstä pitää olla sovittu osakemerkinnässä. (Leppiniemi 2008, 26–27.)

Osakeyhtiön yleisperiaatteisiin kuuluu osakkeiden luovutettavuus, eli osakkeita voidaan luovuttaa ja hankkia rajoituksetta. Yhtiöjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä rajoituksia ja luovutuksille lunastus- ja suostumuslausekkeella.

Lunastuslausekkeella tarkoitetaan määräystä yhtiöjärjestyksessä, jonka mukaan yhtiöllä tai määrätyllä henkilöllä on oikeus lunastaa osake, joka on siirtymässä omistajalta toiselle. Suostumuslauseke yhtiöjärjestyksessä tarkoittaa sitä, että osakkeen siirtymiseen omistajalta toiselle tarvitaan yhtiön suostumus.

Suostumuksesta päättää yhtiön hallitus, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä.

Suostumukselle voi olla määrättynä ehtoja. Luovutusrajoitusten asettaminen osakkeille on mahdollista milloin vain, mutta siihen on kuitenkin saatava lupa osakkeenomistajalta. Käytännössä suostumus- ja lunastuslausekkeet kannattaa laatia yhtiöjärjestykseen jo perustamisvaiheessa. (Mts, 33–34.)

Kun osake luovutetaan vastikkeellisesti, siitä pitää maksaa varainsiirtovero. Mikäli luovutus tapahtuu vaihtokaupalla, kaupan molemmat osapuolet ovat velvollisia suorittamaan varainsiirtoveron saamansa vastikkeen arvosta. (Mts, 32.) Muiden kuin asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osakkeiden varainsiirtovero on 1,6 % kauppahinnasta tai muun vastikkeen arvosta (Varainsiirtoveron maksaminen n.d.).

Osakesarjat

Eri osakkeilla voi olla erilaiset oikeudet osinkoon tai äänimäärään yhtiökokouksissa.

Eri oikeuksilla olevia osakkeita kutsutaan osakesarjoiksi. Usein osakesarjat erotetaan toisistaan jonkinlaisella kirjainliitteellä, esimerkiksi A–, B–, C– ja niin edelleen.

Osakesarjoilla voidaan myös antaa erilaisia oikeuksia yhtiön purkutilanteessa, oikeuksia ostaa tai myydä yhtiön palveluita. (Leppiniemi 2008, 30–31.)

Taloudellinen toiminta

Osakeyhtiölain 1:5 §:n mukaan osakeyhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Voiton tuoton tavoittelun tulee tapahtua pitkän aikavälin toiminnassa. Yritys voi kehittää henkilöstöä, uudistaa tuotantokoneistoa ja -tiloja tai tehdä muita yrityksen pitkäaikaiseen kehittymiseen tähtääviä investointeja ja tehdä silti tappiota. Yrityksen arvon kohottaminen tai edullisten tuotannon tekijöiden hankkiminen osakkeenomistajille tulkitaan myös sallituksi toiminnaksi, vaikka se aiheuttaisikin tappiota. Toiminnot, jotka ovat selvästi voiton tuottamisen vastaisia, voivat olla osakeyhtiölain vastaisia, ja niistä voi joutua rangaistus- tai vahingonkorvausseuraamuksia. Tällaista toimintaa voi olla esimerkiksi koroton osakaslaina siitäkin huolimatta, vaikka omistajat lainan hyväksyisivät. Tällainen tuottamaton rahankäyttö voi loukata velkojien oikeuksia. (Leppiniemi 2008, 34–35.)

Osakeyhtiölaki 13:8 § sanoo seuraavaa:

”Yhtiökokous voi päättää lahjan antamisesta yleishyödylliseen tai siihen rinnastettavaan tarkoitukseen, jos lahjoituksen määrää voidaan käyttötarkoitukseen sekä yhtiön tilaan ja muihin olosuhteisiin katsoen pitää kohtuullisena. Hallitus saa käyttää sanottuun tarkoitukseen varoja, joiden merkitys yhtiön tila huomioon ottaen on vähäinen.”

Yhtiön normaaliin liiketoimintaan kuuluvat vastikkeettomat lahjat voivat kohdistua esimerkiksi yhtiön työntekijöihin tai asiakkaisiin. Liiketoimintaan kuulumattomia lahjoja voidaan antaa esimerkiksi yleishyödyllisille kulttuuri- ja urheiluseuroille ja saada sitä kautta näkyvyyttä, ja siten edesauttaa yrityksen julkikuvaa. Täten tällainenkin toiminta on liiketoimintaa edistävää ja siten sallittua. Lain mukaan myös vastikkeettomat lahjoitukset ovat sallittuja, kunhan ne ovat yhtiön toimintaan ja tilaan nähden kohtuullisia. Verotuksen näkökulmasta hyväntekeväisyyslahjoitukset ovat vähennyskeltottomia pois lukien verohallituksen erikseen nimeämille tahoille tehdyt pienet, alle 850 euron lahjoitukset. Edelleen vähäiset paikalliseen tai yrityksen toimialaa lähellä olevaan yleishyödylliseen toimintaan tehdyt lahjoitukset voivat olla vähennyskelpoisia suhdetoiminnan menoina. Lahjaa voidaan pitää vähennyskelpoisena verotuksessa myös mainos-, edustus- tai henkilökuntalahjana. (Leppiniemi 2008, 36–37.)

4.3 Osakeyhtiön rahoitus

Osakeyhtiön rahoitus tapahtuu omalla tai vieraalla pääomalla tai niiden yhdistelmällä (Leppiniemi 2008, 51). Oma pääoma tulee olla eriteltynä kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaan. Pääoman erittely esitetään taulukossa 1.

Taulukko 1. Osakeyhtiön pääoman erittely taseessa

TASE

	<i>Edellisen tilikauden päättymispvä</i> — · — · —		<i>Tilikauden päättymispvä</i> — · — · —	
Vastattavaa				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma				
Osakepääoma	0,00		0,00	
Osakepääoman korotus	0,00	0,00	0,00	0,00
		-----		-----
Ylikurssirahasto		0,00		0,00
Arvonkorotusrahasto		0,00		0,00
Käyvän arvon rahasto		0,00		0,00
Vararahasto		0,00		0,00
Muut rahastot				
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		0,00		0,00
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot		0,00		0,00
Muut rahastot	0,00	0,00	0,00	0,00
		-----		-----
Edellisten tilik. voitto		0,00		0,00
Tilikauden voitto (tappio)		0,00		0,00

Osakepääomaa voi muodostua yhtiön perustamisen yhteydessä tapahtuvalla omistajien oman pääoman suorituksella, yhtiön myydessä uusia tai hallussaan olevia osakkeita, siirtämällä varoja vapaasta omasta pääomasta, vastikkeettomalla osakepääomasijoituksella tai vakuudettomasta lainasta velkojien suostumuksella. Osakepääoman määrä on aina ilmoitettava kaupparekisteriin. Vielä ilmoittamatta olevaa osakepääomaa varten on oma kohtansa ”Osakepääoman korotus”. Mikäli

osakepääoman korotusta ei ilmoiteta kaupparekisteriin, se raukeaa ja muuttuu velaksi merkitsijöille. (Leppiniemi 2008, 27, 52.)

Ylikurssi- ja vararahastoa ei voi enää muodostua 1.9.2006 voimaan tulleen uuden osakeyhtiölain jälkeen. Tätä aiemmin muodostuneet erät voivat näkyä erikseen taseessa, mutta uuden lain jälkeen tulleet tällaiset erät sisältyvät omaan pääomaan. Ylikurssirahastoa muodostui tavanomaisimmin, kun osakkeista maksettiin käyvän arvon ylittävää hintaa. Vararahastoa muodostui, kun siihen siirrettiin varoja lähinnä vapaasta omasta pääomasta. (Leppiniemi 2008, 27, 53–55.)

Arvonkorotusrahastoon voidaan tehdä merkintöjä, kun yhtiön hallussa olevan omaisuuden arvo kasvaa. Korotuksien tulee kuitenkin olla varovaisia, ja niitä voidaan tehdä vasta, kun omaisuuden arvo muuttuu merkittävästi. Merkinnät tässä rahastossa ovat usein merkki oman pääoman riittämättömyydestä.

Arvonkorotusrahaston varat eivät ole siirrettävissä omaan pääomaan eivätkä ne ole jakokelpoisia varoja. Käyvän arvon rahastoa muodostuu, kun yhtiö arvostaa rahoitusvälineitään, esimerkiksi obligaatioita tai optioita käypään arvoon, eikä muutosta merkitä tuloslaskelmaan. Yllä kuvatut rahastot kuuluvat kaikki sidottuun pääomaan. (Leppiniemi 2008, 54–55, 57.)

Sijoitettua vapaata pääomaa voi muodostua samalla tavoin kuin oman pääoman suorituksia. Eroja omaan pääomaan on vain se, että sijoitetusta vapaasta pääomasta voidaan tehdä varanjakoa. Yhtiöjärjestyksen mukaisista rahastoista määrätään nimensä mukaisesti yhtiöjärjestyksessä. Niitä voivat olla esimerkiksi lahjoitusrahasto tai käyttörahasto. Yhtiöjärjestyksessä määrätään perusteet rahastojen kartuttamiselle voittovaroista. (Leppiniemi 2008, 54–55, 56.)

Liitetiedoissa on suositeltavaa eritellä sidottu ja vapaa pääoma omiin ryhmiinsä, jolleivät ne selkeästi ilmene suoraan taseen nimikkeistä. Sidottuun pääomaan kuuluvat osakepääoma ja sen korotus, ylikurssi-, arvonkorotus- ja käyvän arvon rahasto ja yhtiöjärjestyksen mukaisista rahastoista ne, joiden käyttötarkoitus on sidottu. Muut erät kuuluvat vapaaseen pääomaan. Jos vapaasta pääomasta kuuluu esimerkiksi yhtiöjärjestyksen perusteella jättää jakamatta jokin erä, sekin tulee eritellä. (Leppiniemi 2008, 57.)

Lainarahoitus

Yritys voi ottaa lainaa rahoittaakseen toimintaansa. Normaalisti päätöksen lainan hakemisesta tekee hallitus. Tilanteessa, jossa laina vaikuttaa merkittävästi oman pääoman käyttöön, esimerkiksi pääomalainan tilanteessa, tarvitaan yhtiökokouksen päätös. Velat jakautuvat taseessa kahteen pääryhmään: pitkäaikaiseen ja lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Lyhytaikaiseen velkaan kuuluvat vuoden tai sitä lyhyemmän ajan kuluessa maksettavat erät, pitkäaikaiseen taas myöhemmin maksettavat erät. Liitetiedoissa tulee mainita erikseen erittäin pitkäaikaiset, yli viiden vuoden kuluttua maksettavat velat. Verovelat yms. ovat luonteeltaan vierasta pääomaa, mutta ne esitetään omana kohtanaan pakollisissa varauksissa. Tilinpäätöksestä saa edellä mainitun jaon avulla yrityksen tilasta paremman kuvan. Mitä enemmän yrityksessä on vierasta pääomaa, sitä huonompi yrityksen vakavaraisuus on. Lyhytaikaisen vieraan pääoman kasvaessa kasvaa samalla yrityksen riski selviytyä juoksevista menoista. Vieraan pääoman oikea luokittelu ja täysimääräinen esittely ovat tärkeitä velkojansuojan kannalta, joten se kuuluu tilinpäätäjän tärkeimpiin vastuisiin. (Leppiniemi 2008, 58–59.)

Maksuvalmiutta kuvaavissa tunnusluvuissa vertaillaan yrityksen helposti rahaksi muutettavan omaisuuden suhdetta lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Esimerkiksi quick ratio -tunnusluku, jota kutsutaan myös happotestiksi, muodostetaan jakamalla lyhytaikaisten saamisten ja rahojen ja pankkisaamisten summa lyhytaikaisen vieraan pääoman ja lyhytaikaisten saamisen ennakkomaksujen erotuksella. Kun suhdeluku on yksi tai enemmän, yrityksen maksuvalmius on hyvässä kunnossa. (Quick ratio n.d.) Current ratio -tunnusluvussa jaettaviin lisätään vaihto-omaisuus ja arvopaperit, jolloin tuloksen tulisi olla vähintään kaksi, jotta maksuvalmius on hyvä (Current ratio n.d.).

Yrityksen on tehtävä kaupparekisteri-ilmoitus, jos sen johto huomaa, tai sen tulisi huomata oman pääoman menevän negatiiviseksi. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi suurten luottotappioiden tai tappiollisen kaupan myötä, merkittävän epäkuranttiuden tai vaikkapa merkittävän asiakkaan menetyksen kautta. Ulkopuolisen asiantuntijan avulla voidaan tarkistaa laskelmilla, onko yrityksen

pääoma tilinpäätöksen mukaisesti todellisuudessa negatiivinen. Jos ei, niin laskelmat ja asiantuntijan lausunto tulee sisällyttää toimintakertomukseen tai taseen liitteeksi. Julkisella osakeyhtiöllä kaupparekisteri-ilmoitus on tehtävä, kun oma pääoma laskee puoleen yhtiön varallisuudesta. Kaupparekisterin merkintä negatiivisesta pääomasta poistetaan, kun sinne tehdään ilmoitus, jonka liitteenä on tilintarkastettu tase, jossa oman pääoman määrä on vähintään puolet koko osakepääomasta. (Leppiniemi 2008, 62–64.)

Omistajat voivat ehkäistä oman pääoman menemistä negatiiviseksi tekemällä yritykseen sijoituksia. Sijoitus voidaan tehdä osakepääomana, pääomalainana tai sijoitetun vapaan pääoman rahastoon. Osakepääomasijoitus on muotomääräystensä vuoksi kankea eikä siksi kovinkaan kätevä. Pääomalainalle voidaan sopia korko, mutta sen maksamista on rajoitettu osakeyhtiölaissa. Lisäksi taseessa oleva pääomalaina tulkitaan usein jonkinasteisiksi taloudellisiksi ongelmiksi. Sijoitetun vapaan pääoman rahastoon merkittyjen varojen palauttamisessa on samanlaiset rajoitukset kuin pääomalainassa, mutta niillä erillä ei ole negatiivisen leiman antavaa ominaisuutta. (Leppiniemi 2008, 71–72.)

4.4 Varojen jakaminen

Tavallisesti osakeyhtiön varoja jaetaan joko osinkona tai palkkana. Vuonna 2013 yhtiön listaamattomasta yhtiöstä saatava osinko on 30–prosenttisesti verovapaata, kun jaettava osinko ei kokonaisuudessaan ylitä yhdeksän prosentin osuutta yhtiön nettovarallisuudesta. 70 prosenttia tästä tulosta verotetaan pääomatulona. Jos osingon määrä ylittää kahdeksan prosenttia yhtiön nettovarallisuudesta, verotetaan siitä ylittävistä osuudesta 70 prosenttia ansiotulona. (Osinkojen verotus n.d.)

Vuonna 2014 yksityisistä osakeyhtiöistä nostettavan osingon verotus muuttuu. Jatkossa nykyinen yhdeksän prosentin nettovarallisuuden tuottokerroin alenee kahdeksaan prosenttiin. Tämä kahdeksan prosenttia on 75–prosenttisesti verovapaata ja loput 25 prosenttia verotetaan pääomatulona, mikäli osinko ei ylitä 150 000:ta euroa. Sen ylittävältä osalta osinko on 85–prosenttisesti pääomatulona.

Kahdeksan prosentin ylittävä osuus verotetaan 75–prosenttisesti ansiotulona. (Alhola 2013; Hallituksen budjettiriihen veropäätöksiä n.d.)

Palkasta maksetaan valtiolle ansiotulovero progressiivisen tuloveroasteikon mukaan. Valtiolle menevän veron lisäksi maksetaan kunnittain vaihteleva kunnallisvero, työttömyys- ja työeläkemaksuja, sairaanhoito- ja päivärahamaksuja ja mahdollinen seurakunnan tulovero. (Veroprosenttilaskuri n.d.)

5 Tutkimuksen tulokset

Tässä luvussa käsitellään haastatteluissa ilmi tulleita yhtiömuodon muutoksessa huomioitavia seikkoja. Otsikon 5.1 sisältö koostuu omistajien haastatteluissa keskustelluista asioista. Otsikoiden 5.2–5.4 alla kuvataan asiantuntijahaastatteluiden aikana käsiteltyjä yhtiömuodon muutoksen uhkia ja mahdollisuuksia.

5.1 Yrityksen taustat muutokseen

Kommandiittiyhtiö valikoitui perustamisvaiheessa yhtiömuodoksi sen helppouden vuoksi. Kommandiittiyhtiön hallintovelvoitteet ovat kevyemmät kuin osakeyhtiössä, ja palkanmaksu on yksinkertaista yksityisottojen avulla. Hatarien tietojen perusteella sen oletettiin olevan myös taloudellisesti kannattavampi, koska oletettiin liikevaihdon pysyvän maltillisena yrityksen alkutaipaleella. Yhtiömuodon valintaan vaikutti myös perustusvaiheessa 1990 voimassa olleen lain määräämä osakepääoman vähimmäismäärä, joka oli nykyistä huomattavasti suurempi.

Kommandiittiyhtiön kirjanpitokirjaukset voidaan esittää kymmenillä eri tavoilla oikein. Joissain esitysmuodoissa tuloslaskelma ja erityisesti tase ovat vaikeaselkoisia, koska siinä sekoittuvat yrityksen menot ja omistajien henkilökohtaiset pääomat. Osakeyhtiön taseessa näkyvät vain yrityksen varat ja velat, joten se on siltä osin

selkeämpi. Kommandiittiyhtiön tuloksesta maksettavan veron maksavat vastuunalaiset yhtiömiehet. Veron maksamiseksi yhtiömiesten on tehtävä yksityisottoja, jotka eivät kuitenkaan pienennä yhtiön tulosta toisin kuin osakeyhtiössä.

5.2 Huomioitavia seikkoja ennen muutosta

Osakeyhtiön perusedellytys on positiivinen, vähintään 2 500 euron pääoma. Pääoma voi olla rahan lisäksi apporttia eli koneita tai kalustoa. Suureltaakin lainat eivät ole esteenä, jos niille ovat olemassa realisoitavissa olevat vakuudet.

Liiketoiminta voidaan muuttaa osakeyhtiömuotoiseksi myös säilyttämällä nykyinen kommandiittiyhtiö ja perustamalla uusi osakeyhtiö alusta saakka kommandiittiyhtiön rinnalle. Tällöin toiminta siirretään vähitellen kommandiittiyhtiöltä osakeyhtiölle. Liiketoiminta voidaan myös myydä kommandiittiyhtiöltä osakeyhtiölle, jolloin omistajat saisivat mahdollisesti veroetua. Perustettaessa uusi yhtiö Y-tunnus vaihtuu. Tunnukset myönnetään juoksevilla numeroinnilla, jolloin siitä voidaan päätellä yrityksen perustamisajankohta. Joillekin yrittäjille yrityksen historialla voi olla merkitystä, jolloin he haluavat säilyttää vanhan Y-tunnuksen.

Uuden yrityksen perustamisen esteenä voivat olla lisenssi- tai lupa-asiat. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että lisenssin käyttöoikeus on myönnetty tietylle yritykselle, eikä sen käyttöoikeutta voida siirtää toiselle yritykselle, vaikka omistajat olisivatkin samat. Mikäli lisenssi- ja lupa-asiat eivät ole esteenä, uuden yrityksen perustaminen on usein helpompaa. Tällainen tilanne on usein ammatinharjoittajilla, joiden yrityksessä ei ole paljoa kiinteää omaisuutta ja jonka tulos muodostuu työsuoritukseen.

Yritystä myydessä myyjä voi saada verohuojennuksen käyttämällä hankintameno-olettamaa. Mikäli myyjä on omistanut yrityksen vähintään kymmenen vuotta, voi hän vähentää myyntihinnasta maksimi hankintameno-olettaman, joka on 40 prosenttia. Alle kymmenen vuoden omistussuhteissa hankintameno-olettama on 20 prosenttia. Uuden yrityksen perustamiskustannukset ovat tässä tapauksessa varsin mitättömät,

jolloin myyntihinnasta pitää maksaa vero 20 prosentin mukaan, mikäli yritys myydään kymmenen vuoden kuluessa perustamishetkestä. Mikäli yritysmuoto muuttuu jatkamalla ja säilyttämällä vanha Y-tunnus, omistussuhteen alkuhetkeksi katsotaan alkuperäinen perustamispäivämäärä.

5.3 Sopimukset ja ilmoitukset viranomaisille

Perustamissopimus

Muutosprosessi kommandiittiyhtiöstä osakeyhtiöksi lähtee liikkeelle kaikkien vastuunalaisten yhtiömiesten yhteisellä suostumuksella yhtiömuodon muutokseen. Yhtiömuodon muutoksesta laaditaan asiakirja, johon liitetään yhtiöjärjestys. Muutosasiakirjassa tulee mainita kaikki osakkeenomistajat sekä heidän osakkeensa. Tässä vaiheessa vain kommandiittiyhtiön varsinaiset ja äänettömät yhtiömiehet voivat merkitä osakkeita.

Muutettaessa kommandiittiyhtiötä osakeyhtiöksi osakeyhtiön osakkeet jakautuvat yhtiömiehille kommandiittiyhtiön omistussuhteen mukaan. Mikäli varsinaisia yhtiömiehiä on enemmän kuin yksi ja he nostavat eri määrän yksityisottoja, osakeyhtiön osakkeiden jako-osuus muuttuu niiden mukaan siten, että enemmän yksityisottoja tekevän yhtiömiehen osuus kasvaa. Verottaja tarkastelee omistussuhteen määräytymistä ilmoitetun verotuksen mukaan. Tällöin todellisilla yksityisotoilla ei ole merkitystä, vaan tarkastellaan omistussuhdetta tai tulonjakosopimusta, mikäli sellainen on tehty. Osakeyhtiön omistussuhde määräytyy tämän laskelman perusteella. Mikäli omistussuhde poikkeaa tästä, lankeaa voitolle jäävälle yhtiömiehelle todennäköisesti lahjavero maksettavaksi.

Jollei yhtiön tilikaudesta määrätä yhtiöjärjestyksessä, se tulee kirjata sopimukseen. Yhtiön omaisuus tulee eritellä sopimuksessa. Sopimukseen kuuluu myös selvitys omaisuuden arvostamisesta ja sen määrittämiseen käytetyt menetelmät ja siihen liittyvät seikat. Lisäksi taloudellinen tilanne on selvitettävä ja liitettävä asiakirjaan esimerkiksi tilinpäätöksen muodossa. Hyväksytyn tilintarkastajan lausunto osakepääomasta ja omaisuuden arvosta on liitettävä muutosasiakirjaan.

Muutossopimus päivätään ja allekirjoitetaan. Muutossopimukseen voidaan sisällyttää myös vaalit, jossa osakeyhtiölle valitaan hallitus ja tarvittaessa tilintarkastajat. Mikäli vaaleja ei pidetä, on järjestettävä erillinen yhtiökokous, jossa kyseiset valinnat suoritetaan.

Yhtiöjärjestys

Yhtiöjärjestys laaditaan aina tapauskohtaisesti jokaiselle yritykselle erikseen, eli yleispätevää malliyhtiöjärjestystä ei ole olemassa. Mikäli jokin asia, esimerkiksi hallituksen jäsenten lukumäärä, on yhtiöjärjestykseen kirjattu, on sitä noudatettava. Osakeyhtiölain vaatimat yhtiöjärjestyksen vähimmäistiedot ovat toiminimi ja -ala ja kotipaikka. Yhtiöjärjestyksessä määrätään usein myös tilikaudesta, mutta se ei ole pakollista, jos siitä ei ole mainittu perustamissopimuksessa. Sen lisäksi siihen voidaan kirjata suostumuslauseke, eli hallitukselta on saatava lupa osakkeen omistamiseen. Toinen yleinen yhtiöjärjestykseen kirjattava lauseke on lunastuslauseke, eli yhtiöllä tai osakkeenomistajilla on oikeus lunastaa siirtyvä osake itselleen. Lunastuslausekkeet ovat melko yleisiä, mutta suostumuslausekkeitä kirjataan yhtiöjärjestykseen enää harvemmin.

Yhtiöjärjestykseen kirjataan usein myös hallituksen kokoonpano ja toimikausi. Jäsenten lukumäärää ei kannata lukita johonkin tiettyyn, esimerkiksi neljään, vaan siihen kannattaa jättää liukumavaraa, jolloin yhtiöjärjestystä ei tarvitse muuttaa jäsenten lukumäärän vaihtuessa. Yhtiöjärjestykseen kirjataan usein yhtiökokouksessa vaadittava määräenemmistö tai yksimielisyys, jos yrityksen tai sen osakepääoman määrää ollaan muuttamassa.

Mikäli yhtiöjärjestyksessä ei jostain määrätä, käytetään asiaan lain määräyksiä. Suppeassa yhtiöjärjestyksessä on se etu, että se antaa mahdollisuuden tehdä päätöksiä yhtiölle edullisesti lain sallimissa rajoissa.

Kaupparekisteri-ilmoitus

Kaupparekisteriin ilmoitetaan lomakkeella Y5, että kommandiittiyhtiö on tietyllä päivämäärällä allekirjoitetulla sopimuksella päätetty muuttaa osakeyhtiöksi.

Lomakkeen allekirjoittaa joku hallituksen jäsenistä tai hänen valtuuttamansa henkilö. Lomakkeen liitteeksi tulevat kaupparekisterin Y5-lomakkeen liitelomake, alkuperäinen muutossopimus, yhtiöjärjestys, selvitys taloudellisesta tilanteesta eli tilinpäätös, hyväksytyn tilintarkastajan lausunto yhtiön omaisuudesta ja sen riittävydestä sekä kuittikopio kaupparekisteri-ilmoituksen käsittelymaksun suorituksesta. Maksun suuruus on 380 €. Maksua suoritettaessa tulee noudattaa Patentti- ja rekisterihallituksen maksuohjeita.

5.4 Muutoksen jälkeen

Hallitus

Yhtiölle valitaan hallitus, joka vastaa hallinnosta, kuten kirjanpidon ja varainhoidon valvonnasta ja yrityksen yleisen toiminnan järjestämisestä. Hallitukseen kuuluu yhdestä viiteen jäsentä, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Jos hallitukseen kuuluu vain yksi tai kaksi jäsentä, on heille oltava ainakin yksi varajäsen. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan, jos hallitusta valittaessa ei ole päätetty toisin. Hallituksen jäsenen tulee olla täysivaltainen oikeustoimikelpoinen luonnollinen henkilö. Toisin sanoen hänen tulee olla täysi-ikäinen eikä hän saa olla edunvalvonnan alaisena. Oikeushenkilö ei voi olla hallituksen jäsen.

Hallitus päättää asioista kokouksissa. Kokouksiin voi hallituksen luvalla osallistua myös ulkopuolisia henkilöitä, esimerkiksi toimitusjohtaja. Jotta hallitus on päätäntävaltainen, paikalla tulee olla yli puolet yhtiökokouksen valitsemista jäsenistä, jollei yhtiöjärjestys määrää enempää. Suomeen rekisteröidyillä yhtiöillä vähintään yhden hallituksen jäsenen asuinpaikka tulee olla Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä tälle poikkeuslupaa. Yhtiökokouksen päätökset tapahtuvat joko enemmistöpäätöksellä tai määräenemmistöllä. Lain määräämä vähimmäismääräenemmistö on kaksi kolmasosaa annetuista äänistä. Äänten mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee. Määräenemmistön vaativia päätettäviä asioita on yhtiöjärjestyksen muuttaminen, suunnattu osakeanti, osakelajin oikeuksien muuttaminen, yhtiön jakautuminen tai sulautuminen, julkiseksi

tai yksityiseksi osakeyhtiöksi muuttuminen ja selvitystilaan hakeutuminen tai lopettaminen.

Hallituksen jäsenen tulee jäädä itsensä asian käsittelystä jos on odotettavissa, että hänen ja yhtiön etu ovat ristiriidassa. Kokouksista laaditaan pöytäkirja, jonka allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja ja vähintään yksi muu hallituksen jäsen. Pöytäkirjat on numeroitava juoksevasti ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

Hallituksen jäsenen toimikausi jatkuu toistaiseksi, ellei yhtiöjärjestys toisin määrää. Jäsen voi erota hallituksesta, ja ero tulee voimaan, kun se on saatettu hallituksen tietoon. Jos hallitukseen ei jää enää muita jäseniä, eroajan tulee huolehtia yhtiökokouksen koolle kutumisesta uuden hallituksen valitsemiseksi. Yhtiökokous voi erottaa hallituksen jäsenen, jolloin tilalle valitaan uusi jäsen, mikäli yhtiökokous katsoo sen tarpeelliseksi.

Toimitusjohtaja

Hallitus valitsee yhtiölle toimitusjohtajan. Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Yleisiin tehtäviin kuuluu varainhoidon ja kirjanpidon järjestäminen. Toimitusjohtajalla on oikeus ryhtyä yhtiön toiminnan laajuus huomioiden epätavallisen suuriin toimiin vain, jos hänet on niihin valtuutettu tai jos yhtiön etu kärsii päätöksen odottamisesta. Toimitusjohtajan tulee informoida hallitusta asioista, jotka ovat tarpeen sen tehtävien hoitamiseksi. Toimitusjohtaja voi erota toimestaan ja ero tulee voimaan aikaisintaan kun hallitus on saanut siitä tiedon. Mikäli toimitusjohtaja erotetaan hallituksen toimesta, se tulee voimaan joko välittömästi tai hallituksen määräämänä ajankohtana.

Edustaminen

Hallitus edustaa yhtiötä. Toimitusjohtaja voi edustaa yhtiötä asiassa, joka kuuluu hänen tehtäviinsä. Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä edustus-oikeus myös hallituksen jäsenelle, tai hallitukselle voidaan myöntää lupa edustus-oikeuden antamiseen. Edustus-oikeuteen voidaan asettaa rajoituksia esimerkiksi siten, että vain

kaksi jäsentä yhdessä ovat edustuskelpoisia. Oikeustoimet eivät sido yhtiötä, jos edustaja on toiminut vastoin kelpoisuutensa rajoitusta tai on tehnyt päätöksen yksin vaikka siihen tarvitaan myös toisen jäsenen hyväksyntä, tai että edustaja on ylittänyt toimivaltansa ja oikeustoimen kohde tietää tai hänen olisi pitänyt tietää toimivallan ylityksestä.

Hallinto ja yhtiökokous

Yhtiökokous on yrityksen ylintä päätäntävaltaa käyttävä elin. Varsinaisen yhtiökokouksen koolle kutumisesta ja sen ajankohdasta ja sisällöstä voidaan määrätä yhtiöjärjestyksessä. Osakeyhtiölain mukaan seuraavat asiat on käsiteltävä varsinaisessa yhtiökokouksessa: tilinpäätöksen vahvistaminen, taseen osoittaman voiton käyttäminen, vastuunalaisten henkilöiden vastuuvapaudesta päättäminen, taseessa olevasta voiton käyttäminen sekä hallituksen jäsenten lukumäärä ja heidän palkkionsa sekä tilintarkastajien valinta. Tavanomaisesti tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus esitellään erikseen kokouksessa ennen päätösten tekoa. Osakkeenomistajat voivat päättää yhtiökokoukselle kuuluvasta asiasta yksimielisellä päätöksellä. Päätös on kuitenkin kirjattava, päivättävä ja allekirjoitettava normaalisti, joten suullisesti tehtävät, yhtiökokoukselle kuuluvat asiat eivät ole mahdollisia.

Tavanomaisesti varsinainen yhtiökokous pidetään yhtiöjärjestyksen mukaisesti vuosittain hallituksen määräämänä päivänä johonkin tiettyyn päivämäärään mennessä. Osakeyhtiölain mukaan varsinainen yhtiökokous on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Yrityksen veroilmoitus on annettava kuitenkin neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymiskuukauden lopusta. Joten jos tilikausi päättyy esimerkiksi vuodenvaihteessa, yrityksen veroilmoitus on annettava huhtikuun lopussa. Ennen veroilmoituksen antamista tilinpäätöksen tulee olla vahvistettu ja hyväksytty, joten varsinainen yhtiökokous on syytä määrätä pidettäväksi ennen veroilmoituksen määräpäivää.

Ylimääräinen yhtiökokous tulee järjestää myös, jos hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai jos tilintarkastaja tai osakkeenomistajat, joilla on yhteensä kymmenesosa tai yhtiöjärjestyksessä määrätty pienempi osa kaikista osakkeista, vaativat sitä kirjallisesti tietyn asian käsittelemistä varten. Kokouskutsu on yksityisessä

osakeyhtiössä toimitettava kahden viikon ja julkisessa osakeyhtiössä kuukauden kuluessa vaatimuksen saapumisesta.

Yhtiökokouksessa voidaan päättää vain asioista, jotka on mainittu kokouskutsussa tai erikseen yhtiöjärjestyksessä. Osakkeenomistaja voi vaatia asiaa käsiteltäväksi yhtiökokouksessa, jos hän toimittaa kirjallisen pyynnön asiasta ennen kokouskutsun toimittamista. Kokouskutsussa tulee mainita yhtiön nimi, kokouspaikka ja -aika sekä kokouksessa käsiteltävät asiat. Yhtiökokous tulee lähtökohtaisesti järjestää yhtiön kotipaikkakunnalla, ja siihen voi yhtiöjärjestyksen niin salliessa osallistua myös luotettavan teknisen apuvälineen avulla etäyhteydellä hallituksen päätöksellä. Kokouskutsu tulee toimittaa yksityisessä osakeyhtiössä aikaisintaan kahta kuukautta ja viimeistään viikkoa ennen kokousta. Julkisessa osakeyhtiössä kutsu voidaan toimittaa kolme kuukautta ennen kokousta. Kokouskutsu tulee toimittaa jokaiselle osakkeenomistajalle kirjallisesti, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Pienten yhtiöiden tapauksissa esimerkiksi sähköposti on kätevä tapa. Suurille yhtiöille, joissa on paljon osakkeenomistajia, voi olla helpompaa käyttää esimerkiksi lehti-ilmoitusta riittävän suurilevikkisessä lehdessä kokouksen koolle kutsumiseen.

Hallinto

Hallitus käyttää yrityksessä yleistöimivaltaa yhtiökokouksen valtuuttamana. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta, ja kokouksia järjestetään tarpeen mukaan. Hallituksen päätöksen vaatimia asioita voivat olla esimerkiksi toimitusjohtajan valinta, yhtiön strategiset päätökset, lainarahoituksen hakeminen tai tilioikeuksien muuttaminen. Yleensä hallitus kokoontuu myös ennen varsinaista yhtiökokousta ja tekee esityksen tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta yhtiökokoukselle hyväksyttäväksi. Esimerkiksi työntekijän valinta ei kuitenkaan vaadi hallituksen päätöstä, vaan toimitusjohtaja voi päättää palkkaamisesta itsenäisesti.

Tilintarkastus

Yritys on osakeyhtiölain mukaan tilintarkastusvelvollinen, jos vähintään kaksi seuraavasta ehdosta täyttyy: taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa, liikevaihto

ylittää 200 000 euroa tai palveluksessa on yli kolme henkilöä. Tilintarkastuksen tarkoituksena on antaa hallitukselle tietoa kirjanpidon oikeellisuudesta. Tilanteissa, joissa omistajat itse laativat kirjanpidon, tilintarkastuksen informatiivinen merkitys vähenee, koska omistajilla ainakin pitäisi olla jatkuvasti ajantasainen tieto yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Tilintarkastuksen avulla voidaan kuitenkin korjata mahdollisia puutteita kirjanpidossa, ja alan ammattilaisilta voi saada neuvoja esimerkiksi verosuunnitteluun. Osakeyhtiön tilintarkastuksen voi suorittaa vain hyväksytty tilintarkastaja.

Vastuut

Toisin kuin kommandiittiyhtiössä, jossa veloista vastaavat vastuunalaiset yhtiömiehet henkilökohtaisella omaisuudellaan, osakeyhtiö vastaa veloistaan itse. Jos osakeyhtiön nettovarallisuus on positiivinen, omistajat eivät voi menettää sijoituksiaan enempää yhtiön mennessä konkurssiin. Jotta yrityksen investoinnit saadaan rahoitettua, saatetaan joutua ottamaan lainaa. Pienissä yrityksissä, joihin ei ole kertynyt paljoa omaisuutta, jota vastaan voisi saada lainaa tai yritysikiinnityksen, omistajat joutuvat usein olemaan lainojen takaajana omilla henkilökohtaisilla varoillaan ja esimerkiksi asunto on yleinen takausomaisuus. Konkurssissa saatavat peritään lainojen takaajilta. Pienissä yrityksissä velat eivät usein pääse kasvamaan kovin suuriksi, ennen kuin velkojat ryhtyvät perimään saataviaan.

Mikäli kassatilanne on heikko ja yrityksellä on erääntyviä maksuja, omistajat voivat tehdä yritykseen sijoituksia sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP), jolloin yritys välttyy velkaantumiselta, kun nettovarallisuus pysyy positiivisena. Kun yritykseen saadaan taas rahaa, SVOP voidaan maksaa takaisin omistajalle. SVOP:in käyttö edellyttää kuitenkin omistajilta ylimääräistä varallisuutta.

Osakkeet

Yhtiö saa myydä vapaasti omassa omistuksessaan olevia osakkeita yhtiökokouksen päätöksellä. Myytävien, olemassa olevien osakkeiden hinta perustuu yhtiön vahvistetun verotuksen tilinpäätöksen mukaiseen nettovarallisuuteen ja osakkeiden

määrään, joista saadaan osakkeiden nimellisarvo. Mikäli yritys myy osakkeet nimellisarvoa korkeammalla hinnalla, luovutusvoitosta pitää maksaa vero. Mikäli verottajan mukaan ostaja saa osakkeet liian edullisesti, voi seurauksena olla lahjavero ostajalle.

Osakkeenomistaminen voi toimia keinona sitouttaa työntekijä tai hallituksen jäsen toimintaan, jolloin hän saa palkan ja palkkion lisäksi omistamilleen osakkeille osinkoa, mikäli yhtiöllä on jakokelpoisia voittovaroja. Yhtiökokous päättää vuosittain osingon jakamisesta. Osakkeiden myyminen työntekijöille ei ole kuitenkaan yksityisissä osakeyhtiöissä kovinkaan yleistä. Sen sijaan osakeomistusta tarjotaan useimmin yrityksen ulkopuolelta tuleville rahoittajille.

Varojen jakaminen ja verotus

Vuonna 2013 osakeyhtiö maksaa tuloksesta veroa 24,5 prosenttia. Vuonna 2014 yhteisöverokanta muuttuu, ja tuloksesta maksetaan 20 prosenttia veroa. Myös osakeyhtiöstä saatavan osingon verotus muuttuu vuonna 2014. Yksityisestä osakeyhtiöstä saatava osinko on 75-prosenttisesti verovapaata kahdeksaan prosenttiin asti omistajan osuudesta yhtiön nettovarallisuuteen. Jäljelle jäävä 25 prosenttia verotetaan pääomatulona, jonka veroprosentti on 30. Mikäli osinkoa jaetaan yli kahdeksan prosenttia yhtiön nettovarallisuudesta, on tämä osuus 75-prosenttisesti veronalaista ansiotuloa.

Kommandiittiyhtiön verotus jakautuu vastuunalaisille yhtiömiehille omistussuhteen tai tulonjakosopimuksen mukaisesti. Tulo katsotaan pääomatuloksi 20 prosenttiin asti yhtiön kirjapidollisesta nettovarallisuudesta. Jäljelle jäävä osuus on ansiotuloa, joka verotetaan normaalisti progressiivisella verokannalla. Yhtiömiehet maksavat veron kokonaan itse omista varoistaan, eli yhtiötä ei veroteta erikseen.

6 Johtopäätökset ja laskelmat

Kommandiittiyhtiössä tulee olla 2 500 euroa nettovarallisuutta, jotta yhtiömuodon muutos voidaan suorittaa vaihtamalla kommandiittiyhtiö osakeyhtiöksi. Yrityksen tavoitteena on säilyttää riippumattomuus ulkopuolisista rahoittajista eli pysyä täysin omavaraisena lukuun ottamatta pieniä ostovelkoja. Tämä tarkoittaa sitä, että mikäli ilmenee tarvetta ylimääräiselle rahoitukselle, omistajayrittäjät hankkivat rahoituksen itse. Tällöin omistajien velkavastuu rajoittuu heidän takaamiinsa lainoihin, toisin kuin kommandiittiyhtiössä, jossa omistajat ovat vastuussa koko omaisuudellaan myös yhtiökumppanin takaamista veloista.

Osakeyhtiön omistusosuudet alkuvaiheessa määräytyvät suoraan kommandiittiyhtiön omistusosuuksista, eikä ulkopuolisia omistajia voi tässä vaiheessa tulla yritykseen. Perustamissopimuksessa sovitaan osakkeiden lukumäärä, joiden arvo määräytyy yrityksen kirjanpitoarvon mukaan.

Osakeyhtiössä on hallintoon liittyviä muotovelvoitteita, joita kommandiittiyhtiössä ei ole. Tällaisia velvoitteita ovat hallituksen kokoukset ja yhtiökokoukset.

Pienyrityksessä, jossa omistajat työskentelevät itse yrityksessä, niiden merkitys on kuitenkin jokseenkin vähäinen. Mikäli isompia yhtiökokouksen vaatimia päätöksiä, esimerkiksi osakekannan laajentamista tai supistamista, ei olla aikeissa suorittaa, molemmat kokoukset järjestetään kerran vuodessa. Nämä kokoukset noudattavat vuodesta toiseen samaa kaavaa, ja niissä vahvistetaan tilinpäätös ja jaettava osinko. Koska omistajat ja hallituksen jäsenet ovat tässä tapauksessa samat henkilöt, ovat hallituksen päätökset käytännössä myös yhtiökokouksen päätöksiä. Tämänkaltaisten hallintovelvoitteiden lisääntyminen ei siis ole este yhtiömuodon muutokselle.

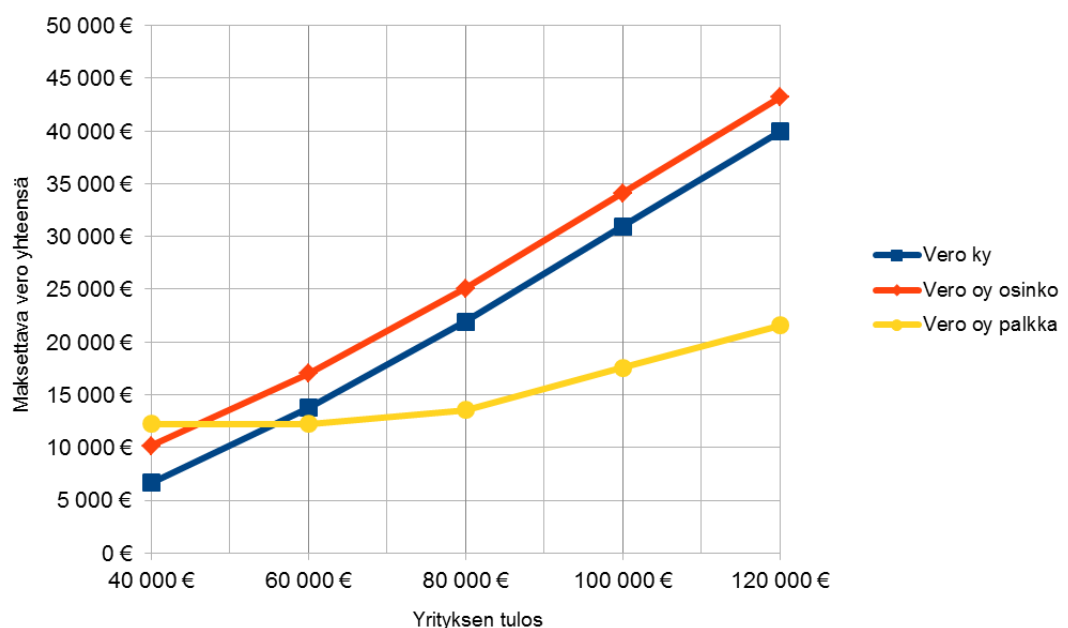
Rahan ottaminen yhtiöstä vaikeutuu osakeyhtiön myötä. Yksityisöt eivät enää ole mahdollisia, vaan raha on otettava joko palkkana tai osinkona. Se, maksetaanko palkkaa vai osinkoa, vaikuttaa maksettavan veron määrään. Maksettu palkka sivukuluineen pienentää yhtiön tulosta, jolloin yrityksen vero pienenee ja yhtiömiesten maksama vero suurenee. Osinkoa voi taas jakaa vain vapaasta pääomasta, käytännössä edellisiltä kausilta kertyneistä voittovaroista. Tällöin yhtiö maksaa ensin tuloksesta veron ja yhtiömiehet maksavat veron saamastaan osingosta. Kommandiittiyhtiössä yhtiömiehet maksavat veron yrityksen tuloksesta tulonjakosopimuksen mukaan.

Veron määräytymistä tuloksen kehittyessä tutkittiin kolmea eri vaihtoehtoa:

- kommandiittiyhtiön tulos jakautuu puoliksi tai
- koko osakeyhtiön tulos jaetaan osinkona puoliksi tai
- molemmat omistajat saavat palkkaa saman verran osakeyhtiön tuloksesta riippumatta. Osinkoa ei jaeta, vaan se jätetään yhtiöön.

Palkan määräksi sovittiin 2 500 euroa kuukaudessa, ja tutkittavat yrityksen tulokset ennen veroja ovat 40 000, 60 000, 80 000, 100 000 ja 120 000 euroa.

Koska yhtiön nettovarallisuus on pieni (osakeyhtiön vaatima minimipääoma 2 500 euroa), ovat osinkotulot lähes kokonaan ansiotuloa niin kommandiittiyhtiössä kuin osakeyhtiössäkin. Verolaskelmissa on käytetty valtiovarainministeriön vuodelle 2014 vahvistamia ansiotuloveroprosentteja (Liite 1) ja osinkotuloissa hallituksen budjettiriihen päätöksiä osinkoverotukselle vuonna 2014. Päiväraha-, sairaanhoito-, sairausvakuutus- ja työttömyysvakuutusmaksuissa on käytetty vuoden 2013 prosentteja, kuten myös eri vähennyksiä laskettaessa. Tarkemmat laskelmat löytyvät liitteistä 2–6. Kun lasketaan yhteen yrityksen ja yrittäjien maksama vero, saadaan kokonaisuudessa maksettava veron määrä. Alla on kuvio veron määrästä yrityksen eri tuloksilla.

Kuvio 1. Maksettava vero

Kuvaajasta voidaan nähdä, että verotuksen suhteen kommandiittiyhtiö on 55 000 euron tulokseen saakka kannattavin yritysmuoto. Tuloksen ylittyessä osakeyhtiö, josta maksetaan palkkaa, on kannattavin vaihtoehto. Osakeyhtiö, josta maksetaan pelkkää osinkoa, ei ole millään tuloksella kommandiittiyhtiötä edullisempi vaihtoehto.

Laskelmia tutkimalla selviää, että palkkakulut sivukuluineen ovat 2 500 euron omistajakohtaisella kuukausipalkalla yhteensä 73 500 euroa vuodessa. Mikäli tulos on sitä vähemmän, jää tulos negatiiviseksi. Tällöin palkkakuluja joudutaan joko pienentämään tai ottamaan lainaa palkkojen maksuun. Negatiivinen tai nollatulos on yritysveron kannalta optimaalinen, sillä mikäli ei tule tulosta, ei tule myöskään veroa. Pitkässä juoksussa nollatulos ei ole kuitenkaan hedelmällinen, koska yritykseen ei kerry lainkaan varoja esimerkiksi kehittämistoimenpiteiden varalle.

Loppupäätelmä

Mikäli yrityksen tulos on jatkuvasti yli 75 000 euroa, on yritys järkevää muuttaa osakeyhtiöksi. Tällöin omistajayrittäjän velkavastuu rajoittuu yritykseen sijoitettuun pääomaan ja mahdollisiin velkoihin, joiden takaajana yrittäjä toimii henkilökohtaisella omaisuudellaan. Mikäli yrityksen tulos on alle 55 000 euroa, on verotuksen kannalta kannattavampaa jatkaa toimintaa kommandiittiyhtiömuodossa. Pienen osakeyhtiön hallintovelvoitteet eivät ole esteenä muutokseen. Liitteessä 7 esitetään prosessikaavio tilinpäätöksen vahvistamisen vaiheista tilikauden lopusta veroilmoituksen antamiseen.

Lähteet

Alhola, K. 2013. Yhteisö- ja veromuutokset. Veroneuvojan luento 27.5.2013.

Järjestäjänä vakuutusyhtiö Ilmarinen ja Fiscales Oy.

Aputoiminimet. N.d. Patentti- ja rekisterihallituksen ohje aputoiminimien käytöstä.

Viitattu 28.2.2013.

<http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystennimet/aputoiminimi.html>.

Current ratio. N.d. Artikkelin Kauppalehden tunnuslukujen ohjesivustolla. Viitattu

25.4.2013. <http://www.kauppalehti.fi/balance/ohjeet/quick+ratio/20110363121>.

Eronen, T. N.d. Eri yritysmuotojen soveltuvuus pienyritys- ja maatilatoimintaan, artikkeli Lakipalvelu Taisto Eronen internetsivulla. Viitattu 18.1.2013.

<http://www.lakipalvelu-eronen.fi/Artikkeli1.pdf>

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere:

Vastapaino.

Hallituksen budjettiriihen veropäätöksiä. N.d. Artikkelin Veronmaksajien Keskusliitto ry:n internetsivuilla. Viitattu 21.10.2013. [http://www.veronmaksajat.fi/fi-](http://www.veronmaksajat.fi/fi-FI/hallituksenbudjettiriihenveroasioita)

[FI/hallituksenbudjettiriihenveroasioita](http://www.veronmaksajat.fi/fi-FI/hallituksenbudjettiriihenveroasioita)

Kananen, J. 2008. Kvali – kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä:

Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja.

Kommandiittiyhtiö: Kommandiittiyhtiön äänetön yhtiömies. N.d. Artikkelin lakiasian neuvontasivustolla. Viitattu 22.10.2012. [Http://www.laki24.fi/yrityshenkiloyhtiot-](http://www.laki24.fi/yrityshenkiloyhtiot-kommandiittiyhtioaanetonyhtiomies.html)

[kommandiittiyhtioaanetonyhtiomies.html](http://www.laki24.fi/yrityshenkiloyhtiot-kommandiittiyhtioaanetonyhtiomies.html).

Kommandiittiyhtiö: Kommandiittiyhtiön perustaminen. N.d. Artikkelin lakiasian neuvontasivustolla. Viitattu 22.10.2012. <http://www.laki24.fi/yrit-henkiloyhtiot-kommandiittiyhtionperustaminen.html>.

Korttila, A-M. & Nevalainen, J. 2010. Toiminimi, henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. Opinnäytetyö. Metropolia ammattikorkeakoulu, liiketalouden koulutusohjelma, talouden ja rahoituksen suuntautumisvaihtoehto. Viitattu 20.11.2013. <http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/13251/OPINNAYTETYO.pdf?sequence=1>.

L 30.12.1997/1336 Kirjanpitolaki. Säädos säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 22.1.2013. <http://www.finlex.fi/> , lainsäädäntö, ajantasainen lainsäädäntö, 1997.

L 28.10.1994/940 Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä. Säädos säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 29.1.2013 <http://www.finlex.fi/> , lainsäädäntö, säädökset alkuperäisenä, 1994.

L 29.4.1988/389 Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä. Säädos säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 16.10.2012. <http://www.finlex.fi/> , lainsäädäntö, ajantasainen lainsäädäntö, 1988.

L 13.4.2007/459 Tilintarkastuslaki. Säädos säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 29.1.2013. <http://www.finlex.fi/> , lainsäädäntö, ajantasainen lainsäädäntö, 2007.

Leppiniemi, J. 2008. Osakeyhtiö – varteenotettava vaihtoehto. Helsinki: Tietosykli.

Mikä on oikeustoimi? N.d. Artikkelin selkokielisen lakitiedon internetsivuilla. Viitattu 1.3.2013. <http://www.nettilaki.com/a/mik%C3%A4-on-oikeustoimi>.

Osinkojen verotus. N.d. Artikkelin Veronmaksajien keskusliiton internetsivuilla. Viitattu 21.10.2013. <http://www.veronmaksajat.fi/fi-FI/omatveroasiat/osinkotulojenverotus/>.

Poikela, J. 2012. Yhtiömuodon muutos kommandiittiyhtiöstä osakeyhtiöksi. Opinnäytetyö. Oulun seudun ammattikorkeakoulu, liiketalouden koulutusohjelma. Viitattu 20.11.2013.
http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/52636/Poikela_Joel.pdf?sequence=1.

Quick ratio. N.d. Artikkelin Kauppalehden tunnuslukujen ohjesivustolla. Viitattu 25.4.2013. <http://www.kauppalehti.fi/balance/ohjeet/quick+ratio/20110363121>.

Rintanen, T. 2011. Yhtiömuotojen verotus ja hallinto. Opinnäytetyö. Metropolia ammattikorkeakoulu, liiketalouden koulutusohjelma, talouden ja rahoituksen suuntautumisvaihtoehto. Viitattu 20.11.2013.
<http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/38618/Verotus%20j.pdf?sequence=1>.

Suojanen, Savolainen & Vanhanen 2008. Opi oikeutta – Tradenomin käsikirja. 5. painos. Helsinki: K-S Kustannus.

Särkelä, S. 2010. Kommandiittiyhtiön muuttaminen osakeyhtiöksi. Opinnäytetyö. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. liiketalouden koulutusohjelma. Viitattu 20.11.2013.
http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/22296/Sarkela_Sauli.pdf?sequence=1.

Taloussanakirja: prokuristi. N.d. Artikkelin Taloussanomien internetsivuilla. Viitattu 30.1.2013. <http://www.taloussanomat.fi/porssi/sanakirja/termi/prokuristi/>.

Varainsiirtoveron maksaminen. N.d. Ohje Verohallinnon internetsivuilla. Viitattu 10.4.2013. http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Verojen_maksaminen/Varainsiirtoveron_maksaminen.

Veroprosenttilaskuri. N.d. Laskintyökalu verojen maksamiseen Verohallinnon sivuilla. Viitattu 21.10.2013. <http://prosentti.vero.fi/VPL2013/Sivut/Aloitukset.aspx>.

Vuoden 2014 valtionverotuksessa sovellettava progressiivinen ansiotulon tuloveroasteikko. 2013. Valtiovarainministeriön tiedotteen 16.9.2013 liite. Viitattu 22.10.2013. [http://www.vm.fi/vm/fi/03_tiedotteet_ja_puheet/01_tiedotteet/20130916Hallit/Veroasteikot_su_ja_ru_\(2\).pdf](http://www.vm.fi/vm/fi/03_tiedotteet_ja_puheet/01_tiedotteet/20130916Hallit/Veroasteikot_su_ja_ru_(2).pdf).

Wilhelmsson, T. 2001. Avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt. 3. uud. p. Helsinki: Talentum Media.

Yhtiömies: Yhtiömiehen oikeudet ja velvollisuudet. N.d. Artikkelilakiyhtiö neuvontasivustolla. Viitattu 22.10.2012. <http://www.laki24.fi/yrit-henkiloyhtiot-yhtiomiesoikeudetvelvollisuudet.html>.

Yleisohje tuloslaskelman ja taseen esittämisestä 21.11.2006. Kirjanpitolautakunnan ohje lakitietopalvelu Edita internetsivulla. Viitattu 18.4.2013. <http://www.edilex.fi/virallistieto/kilaohje/tuloslas2>

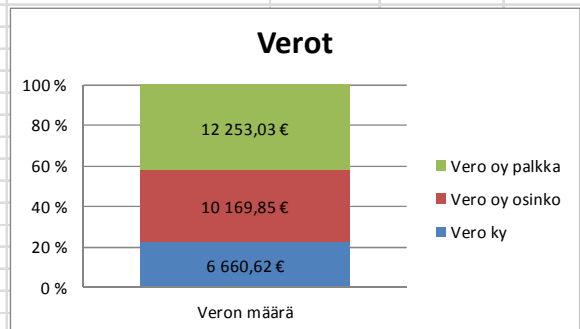
Yrityksen perustaminen – avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö. N.d. Artikkelilaki Verohallinnon internetsivuilla. Viitattu 4.4.2013. http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Avoin_yhtio_ja_kommandiittiyhtio/Yrityksen_perustaminen.

Liitteet

Liite 1 Valtion tuloveroasteikko

Ansiotulo	Vero alarajan kohdalla	Vero alarajan ylittävästä osasta
0,00 €	0,00 €	0,00%
16 100,00 €	8,00 €	6,50%
23 900,00 €	515,00 €	17,50%
39 100,00 €	3 175,00 €	21,50%
70 300,00 €	9 883,00 €	29,75%
100 000,00 €	18 718,75 €	31,75 €

Liite 2 Verot, kun tulos 40 000e

[illegible]

Liite 3 Verot, kun tulos 60 000e

Kommandiittiyhtiö, rahat yksityisotoina				Osakeyhtiö, rahat osinkoina			
Tulos		60 000,00 €		Tulos		60 000,00 €	
				Yhtiön vero	20,00%	12 000,00 €	
		Omistaja P	Omistaja A	Nettotulos (Tulos - verot)		48 000,00 €	
YEL-työtulo		24 174,22 €	14 876,20 €	Nettovarallisuus		2 500,00 €	
						Omistaja P	Omistaja A
Yksityisotot		30 000,00 €	30 000,00 €	Osinko		24 000,00 €	24 000,00 €
Yksityisottojen suhde		50,00%	50,00%	Omistussuhde		50,00%	50,00%
Ansiotulot yhteensä		30 000,00 €	30 000,00 €	Osakkeiden 8% nettovarallisuudes	8,00%	100,00 €	100,00 €
Vähennykset ansiotuloista				25% pääomaverotettavaa	25,00%	25,00 €	25,00 €
Valtion- ja kunnallisverotuksessa				Vero 30%	30,00%	7,50 €	7,50 €
Tulonhankkimisvähennys		0,00 €	0,00 €				
Päivärahamaksu	0,74%	-178,89 €	-110,08 €	8% nettovarallisuuden ylittävä osa		23 900,00 €	23 900,00 €
Yrittäjän korotettu pv-rahamaksu	0,14%	-33,84 €	-20,83 €	75% ansiotuloverotettavaa	75,00%	17 925,00 €	17 925,00 €
Ansiotulot valtionverotuksessa		29 787,27 €	29 869,09 €	Vähennykset ansiotuloista			
Veron alaraja		23 900,00 €	23 900,00 €	Valtion- ja kunnallisverotuksessa			
Vero alarajan kohdalla		515,00 €	515,00 €	Tulonhankkimisvähennys	0,00%		
Vero alarajan ylittävästä osasta		17,50%	17,50%	Päivärahamaksu	0,74%	-132,65 €	-132,65 €
Veron määrä valtiolle		1 545,27 €	1 559,59 €	Yrittäjän korotettu pv-rahamaksu	0,00%	0,00 €	0,00 €
Ansiotulovähennys, max 3570€	-3 570,00 €	-2 850,00 €	-2 850,00 €	Ansiotulot valtionverotuksessa		17 792,36 €	17 792,36 €
Ansiotulot kunnallisverotuksessa		26 937,27 €	27 019,09 €	Veron alaraja		16 100,00 €	16 100,00 €
Kunnallisvero%		20,00%	21 %	Vero alarajan kohdalla		8,00 €	8,00 €
Kunnallisvero		5 387,45 €	5 674,01 €	Vero alarajan ylittävästä osasta		6,50%	6,50%
Kirkollisvero	1,75%		472,83 €	Veron määrä valtiolle		126,63 €	126,63 €
Sairaanhoitomaksu	1,30%	274,45 €	154,64 €	Ansiotulovähennys, max 3570€	-3 570,00 €	-3 393,38 €	-3 393,38 €
Päivärahamaksu	0,88%	212,73 €	130,91 €	Ansiotulot kunnallisverotuksessa		14 398,98 €	14 398,98 €
YLE-vero	0,68%	140,00 €	140,00 €	Perusvähennys		-540,20 €	-540,20 €
Työtulovähennys ansiotuloverosta, max 970		-970,00 €	-970,00 €	Kunnallisvero%		20,00%	21,00%
Henkilökohtaiset verot yhteensä		6 589,91 €	7 161,98 €	Kunnallisvero		2 879,80 €	2 910,34 €
Prosenttia yhtiysisotosta		22,0%	23,9%	Kirkollisvero	1,75%		251,98 €
				Sairaanhoitomaksu	1,30%	187,19 €	187,19 €
Verot yhteensä		13 751,89 €		Päivärahamaksu	0,74%	132,65 €	132,65 €
				YLE-vero	0,68%	0,00 €	0,00 €
				Työtulovähennys ansiotuloverosta, max 970		-970,00 €	-970,00 €
				Henkilökohtaiset verot yhteensä		2 356,25 €	2 638,78 €
				Prosenttia osingosta		9,8 %	11,0 %
				Verot yhteensä		16 995,03 €	
						</	

Liite 4 Verot, kun tulos 80 000e

Kommandiittiyhtiö, rahat yksityisottoina					Osakeyhtiö, rahat osinkoina				
Tulos			80 000,00 €		Tulos			80 000,00 €	
					Yhtiön vero	20,00%		16 000,00 €	
					Nettotulos (Tulos - verot)			64 000,00 €	
YEL-työtulo			Omistaja P 24 174,22 €	Omistaja A 14 876,20 €	Nettovarallisuus			2 500,00 €	
							Omistaja P		Omistaja A
Yksityisotot			40 000,00 €	40 000,00 €	Osinko			32 000,00 €	32 000,00 €
Yksityisottojen suhde			50,00%	50,00%	Omistussuhde			50,00%	50,00%
Ansiotulot yhteensä			40 000,00 €	40 000,00 €	Osakkeiden 8% nettovarallisuudes	8,00%		100,00 €	100,00 €
Vähennykset ansiotuloista					25% pääomaverotettavaa	25,00%		25,00 €	25,00 €
Valtion- ja kunnallisverotuksessa					Vero 30%	30,00%		7,50 €	7,50 €
Tulonhankkimisvähennys			0,00 €	0,00 €					
Päivärahamaksu	0,74%		-178,89 €	-110,08 €	8% nettovarallisuuden ylittävä osa			31 900,00 €	31 900,00 €
Yrittäjän korotettu pv-rahamaksu	0,14%		-33,84 €	-20,83 €	75% ansiotuloverotettavaa	75,00%		23 925,00 €	23 925,00 €
Ansiotulot valtionverotuksessa			39 787,27 €	39 869,09 €	Vähennykset ansiotuloista				
Veron alaraja			39 100,00 €	39 100,00 €	Valtion- ja kunnallisverotuksessa				
Vero alarajan kohdalla			3 175,00 €	3 175,00 €	Tulonhankkimisvähennys	0,00%			
Vero alarajan ylittävästä osasta			21,50%	21,50%	Päivärahamaksu	0,74%		-177,05 €	-177,05 €
Veron määrä valtiolle			3 322,76 €	3 340,35 €	Yrittäjän korotettu pv-rahamaksu	0,00%		0,00 €	0,00 €
Ansiotulovähennys, max 3570€	-3 570,00 €		-2 400,00 €	-2 400,00 €	Ansiotulot valtionverotuksessa			23 747,96 €	23 747,96 €
Ansiotulot kunnallisverotuksessa			37 387,27 €	37 469,09 €	Veron alaraja			23 900,00 €	23 900,00 €
Kunnallisvero%			20,00%	21 %	Vero alarajan kohdalla			515,00 €	515,00 €
Kunnallisvero			7 477,45 €	7 868,51 €	Vero alarajan ylittävästä osasta			17,50%	17,50%
Kirkollisvero	1,75%			655,71 €	Veron määrä valtiolle			519,38 €	519,38 €
Sairaanhoitomaksu	1,30%		280,30 €	160,49 €	Ansiotulovähennys, max 3570€	-3 570,00 €		-3 123,38 €	-3 123,38 €
Päivärahamaksu	0,88%		212,73 €	130,91 €	Ansiotulot kunnallisverotuksessa			20 624,58 €	20 624,58 €
YLE-vero	0,68%		140,00 €	140,00 €	Perusvähennys			0,00 €	0,00 €
Työtulovähennys ansiotuloverosta, max 970			-893,00 €	-893,00 €	Kunnallisvero%			20,00%	21,00%
Henkilökohtaiset verot yhteensä			10 540,25 €	11 402,97 €	Kunnallisvero			4 124,92 €	4 331,16 €
Prosenttia yhtytisotosta			26,4%	28,5%	Kirkollisvero	1,75%			360,93 €
					Sairaanhoitomaksu	1,30%		268,12 €	268,12 €
Verot yhteensä			21 943,22 €		Päivärahamaksu	0,74%		177,05 €	177,05 €
					YLE-vero	0,68%		140,00 €	140,00 €
					Työtulovähennys ansiotuloverosta, max 970			-970,00 €	-970,00 €
					Henkilökohtaiset verot yhteensä			4 259,46 €	4 826,63 €
					Prosenttia osingosta			13,3 %	15,1 %
					Verot yhteensä			25 086,09 €	
		</							

Liite 5 Verot, kun tulos 100 000e

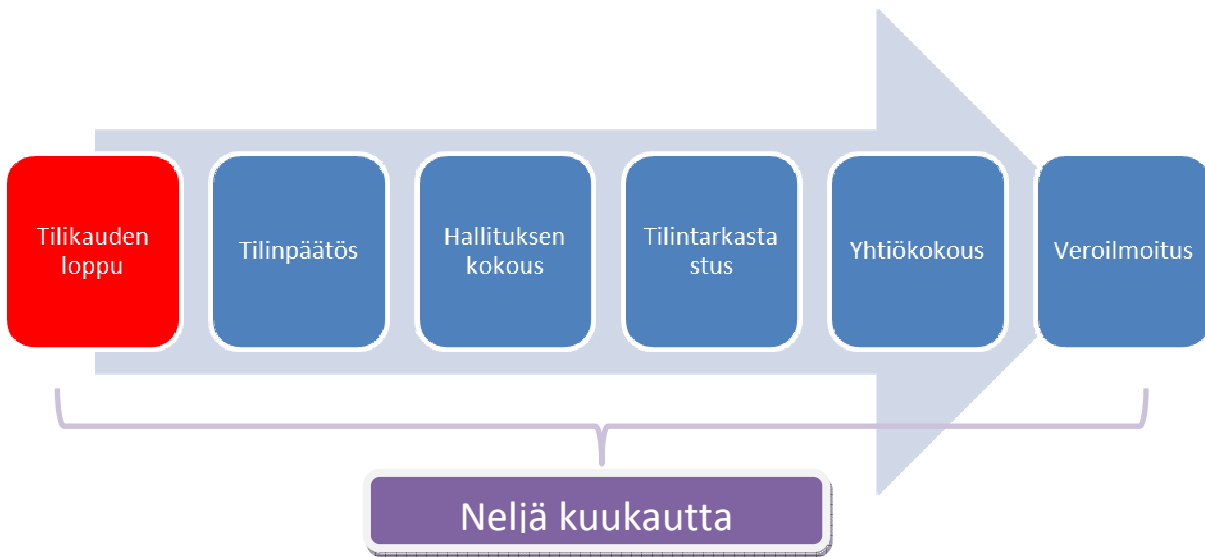
[illegible]

Liite 6 Verot, kun tulos 120 000e

[illegible]

Liite 7 Prosessikaavio tilikauden pakollisista kokouksista ja tapahtumista

Liite 8 Haastattelukysymyksiä kirjanpitäjille

Vastuu

- Osakeyhtiössä yritys- ja yksityistalouden eriytyminen, ei enää henkilökohtaista velkavastuuta
- Mikä on omistajien vastuu osakeyhtiössä?
  - o Voitko menettää enemmän kuin sijoittamasi rahat?
  - o Jos yritys tekee jotain lainvastaista, niin kuka vastaa?
- Jos firmalla menisi huonosti, mitkä on vaihtoehdot?
  - o KY:ssa rahaa otetaan omistajilta
  - o Miten OY:ssä?
  - o Lainan saaminen ja takaaminen?

Verotus

Ky:ssä tulos jakautuu panosten suhteessa ja veroa maksetaan siitä summasta vaikka todellisuudessa omistajat ovat ottaneet eri määrän yksityiottoja.

Tavoite: Osakeyhtiössä omistajat maksavat itse saamastaan summasta veroa

- Milloin on kannattavampaa olla osakeyhtiö?
- Mitkä asiat vaikuttavat veron määrään?
- Miten vero lasketaan Oy:ssä?
- Miten saadaan ennakkopäätös verottajalta ennen muutosta?

Rahan ottaminen firmasta

- Kommadiittiyhtiössä yksityisöt on helppoja. Yksityisöt ei kuitenkaan pienennä voittoa, vaan omaa pääomaa. Oy:ssä maksettu palkka pienentää tulosta.
- Miten Oy:ssa otetaan rahaa omistajille(=työntekijöitä)?
  - o Palkka vai osinko?
  - o Miten palkkaa maksetaan, pitääkö aina olla sama summa kuukausittain?
  - o Palkanmaksun joustavuus. Mitä jos palkkaa maksetaan myöhässä? Pitääkö olla sopimus?
  - o Palkkaturva, miten kallista rahaa?

Muutosprosessi

- Onko muutokselle jotain edellytyksiä?
- Millaisia käytännön toimenpiteitä muutosprosessissa on?
  - o Mitä tulee eteen?
  - o Checklist
- Aiemmin lainojen myötä oma pääoma on ollut miinuksella, haittaako?
- Päätetäänkö Ky-toiminta ja aloitetaan uusi yritys, vai tapahtuuko muutos lennosta?
- Asiakkaat
  - o Miten muutoksesta pitää ilmoittaa asiakkaille?
  - o Täytyykö sopimuksia muuttaa?

Hallinto

- Montako henkilöä hallitukseen tarvitaan?
- Mitä hallintotoimenpiteitä vuosittain/kuukausittain/viikottain on?
- Uuden työntekijän sitouttaminen yhtiöön ottamalla hänet osaomistajaksi. Miten tapahtuu?

Liite 9 Kysymyksiä ja keskustelun aiheita tilintarkastajalle.

Mitä tapahtuu vanhalle firmalle, ts. kannattaako perustaa kokonaan uusi yritys?
Miten mahdollinen tilikauden muutos kannattaa tehdä ja onko se tarpeellista?
Täytyykö sopimuksia muuttaa?

Yhtiöjärjestys

Onko olemassa malliyhtiöjärjestys?
Suostumus- ja lunastuslauseke, millaisia ehtoja näihin kirjataan?

Tase

Miten kommandiittiyhtiön tase muuttuu?
Tuleeko kirjanpitoon muutoksia, esimerkiksi tilikarttaan?

Hallintoneuvosto

Millaisissa tilanteissa tämä on tarpeen?
Mitä käytännön toimia hallintoneuvosto tekee?

Hallitus

Hallituksen jäsenten palkkiot?
Hallituksen jäsenten lukumäärä, mikä on toimiva käytäntö pienyrityksessä?
Kokouksien päätäntävaltaisuus ja yhtiökokouksessa vaadittu määräenemmistö?

Yhtiökokous

Mikä on sopiva ajankohta?
Voiko kokouksessa käsitellä muita kuin kokouskutsussa esitettyjä asioita?

Osakkeet

Sijoitetun vapaan oman pääoman käyttö yrityksessä?
Yhtiön omistamien osakkeiden luovutus ja niiden hinta?
Osakkeiden myyminen työntekijöille (sitouttaminen yritykseen)?
Varainsiirtovero osakkeita myytäessä?